

DAN NEGRESCU

**ÎNSEMĂNĂRILE
SFÂNTULUI RENATUS**

EDITURA MARINEASA
TIMIȘOARA

NOTĂ:
Însemnările Sfântului Împărat Sapiens
Renus au fost descoperite și transcrise de către
Ignatius Blandus Exquisitor la așezământul Sancta
Gratia Iullius Loci, în secolul X.

Însemnare titulară:

“Căci de la El, și
prin El și întru El sunt
toate: glorie Lui, în veci. Amin.”
(Romani, XI, 36)

I

ÎNSEMNARE DESPRE VICTORIE

Trebuie să-mi mărturisesc, de data aceasta lăsând ceara deoparte (terenian cugetând, de vreme ce te poți pedepsi pe tine însuși, decurge limpede că te poți minți, cu bună știință, pe tine însuși, sau, dimpotrivă, te poți recompensa, după cum poți fi sincer cu propriu-ți sine, deși - aceasta din urmă - nu știu la ce ar folosi?), că întregul spectacol conciliar, prin care am devenit veghetor suprem al Ecclesiei, a fost lucrativ: am salvat Imperiul și mi-am consolidat locul.

Sunt și acum plăcut impresionat de puterea pe care o poate avea minciuna când îmbracă veșmântul visului divin, iar dacă e spusă de un imperator, începe să devină (virtuală) realitate. Fapt este că m-au proclamat Sapiens Renatus, cu atributele sacralității, așa încât, încetul cu încetul, cred ceea ce aș fi putut visa, iar dacă nu a fost astfel, nu contează, căci am de gând să dorm încă multe nopți de acum încolo.

Un lucru e cert: statutul pe care Iesus îl oferă celui ce conduce, mă face să cred tot mai mult, până la convingere de sine, că doctrina (în fond) marelui iudeu, va da rezultate incredibile, poate deja sub chiar înțeleapta mea vigilență imperială.

Egria, într-un acces de noblețe, specifică ei (dar la care va trebui să renunțe în viitorul apropiat) mi-a reproșat destul de neconvingător, că i-aș fi uitat pe zei, cam repede; în fapt nu aveam ce uita, pentru că de mult nu mai credeam în așa ceva

(presupunând că vreodată am crezut în ei). Iar de imperiala mea consoartă, ce să mai zic? Cred că singura zeitate căreia i s-ar fi închinat vreodată, ar fi fost Rațiunea, dacă și Ea n-ar urma uneori lunecoasa cale a stelei căzătoare.

Pe undeva, înțeleg totuși discretul ei reproș, mai ales că eu însumi afirmam odinioară că nici un om integru nu-și schimbă credința. Dar, voiam să spun că nu o face *fără o motivație*. Când e vorba însă de a salva o lume, nu mai există convingeri intime. Și apoi, eu nu am mărturisit niciodată în public, nici o credință, nici pe cea veche, nici pe cea nouă, pentru că denudarea sufletească mi se pare ceva de prost gust. Doar debilizii care nu-și găsesc puterea în propriul sine, simt nevoia exanimării în for.

Perfidul Philippus, episcopul ianuaric - cum îi spun eu - (deși numărul fețelor lui a trecut de două) insistă tot mai mult - ca să nu zic tot mai impertinent - să-mi devină un fel de confesor (dacă nu aș ști că îi curg ochii și sacrele bale atât după oile (încă) rătăcite, cât și după cele recuperate, mai că l-aș numi Philovervex). Altfel spus, ar urma ca, periodic, într-o intimitate duală, deci cu două fețe, a mea și a(le) lui, lăsându-mi deoparte imperialitatea, să-i mărturisesc toate faptele și cugetările mele, mai cu seamă pe cele cu aspect condamnable (din nu știu al cui punct de vedere). Îmi vine să râd ca de sfințenia lui Seneca și de fecioria codoașelor din Ostia.

De înțeles sigur că îl înțeleg perfect pe Philippus: ca stâlp al Ecclesiei, își dorește puterea într-un mod delirant-tremurător, dar totuși pueril, uitând că supremul capitel de sub boltă e capul meu, pe când al lui devine unul tot mai ornamental (va trebui chiar să îl întreb pe Silvius Maximus cum se împacă cu schimbările arhitectonice din temple). Că arde în dorința de a-i domina din Constantinopolis pe toți episcopii din orientul Imperiului, asta e o altă poveste pe care tot eu i-o voi împlini, sau nu. Oricum, pretenția de a-mi penetra sufletul, cu duritatea

falică a violatorului, mi se pare un semn clar al pierderii echilibrului în fața prea doritei puteri pe care o reprezint eu.

De altfel, toată ideea confesării mi se pare atât impie, cât și năstrușnică: cine îmi dovedește că acela, căruia îi atârâ în față cârpele soioase ale sufletului meu chinuit, nu e mai zdrențăros și mai împutit lăuntric decât mine? Cum să mă absolve Philippus pe mine - împăratul care și-a dat eul pentru binele Imperiului - când însumi îi cunosc câteva perfidii pentru care nu ar merita să-i spun nici cine mi-au fost părinții, dară-mi-te ce cuget sau simt. Desigur, dacă în viitor se va considera că ar fi bine ca eu, împăratul Sapiens Renatus, să reprezint un exemplu pentru cetățenii credincioși ai Imperiului, confesându-mă periodic, vom putea anunța public că și supremul veghetor al Ecclesiei își are ora mărturisirii. În acea oră voi putea afla, eventual, ce ticăloșii au recunoscut alții și mă voi ruga pentru victoria împotriva necredincioșilor.

Ca metodă de tragere a limbii, confesiunea pare într-adevăr utilă, în măsura în care prezbiterii și episcopii vor ști să scoată ceea ce trebuie de la credincioși. Nu cred că se vor opune sau că nu o vor face - poate ici-colo câte unul mai convins de mărunta-i providențialitate - căci cine nu-și dorește o turmă mai mare, mai înstărită, un lăcaș mai arătos, cine nu-și dorește ascensiunea? Apoi, a mi se opune înseamnă a I se opune, căci doară ei m-au declarat "curatorul lui Dumnezeu pe pământ, Porunca Lui pe pământ,.. Tocmai de aceea confesiunea mea animată ar fi fără noimă, ar fi ca și cum L-ai trage pe El la răspundere. În sfârșit, eu nu pot cădea în eroare, nu am cum, căci toate îmi vin de la El, iar El nu greșește. Este unul din motivele esențiale pentru care Îl prefer pe El în locul zeilor.

Nimic de zis, au fost și ei buni, în spectacolul cotidian imperial, dar acum e nevoie de altceva, mai puțin uman, dar mai imperios și pătrunzător. Mi-am dat seama cel mai bine de

aceasta, zilele trecute: întors de la conciliu la Roma, treceam victorios - ca după o luptă magnifică - pe Calea Sacră, în cvadriga mea imperială. Poporul, în înțelepciunea-i proverbială - ca pilon inform dar masiv al vremurilor - începuse deja (vai, cum zboară timpul și zvonurile!) să clameze nu doar "Glorie lui Sapiens!", ci, tot mai insistent și (nu știu cât de) convins "Glorie sfântului împărat Renatus!", "Glorie împăratului Lui!,,. Vizitiul meu, creștin, din câte am aflat deunăzi, îmi spuse în goana triumfală că, în mod cert, Dumnezeu mă privește mulțumit. Nu știu de unde-i venea stupida siguranță, dar ultimele cuvinte parcă nici nu le-am auzit, căci din mulțimea frenetică, răzbătu până la mine un țipăt, ca un vaier ce îți sfârtecă auzul. Precum din gura unei vrăjitoare egiptene, am auzit doar atât: "Ferește-te..." În acel moment, întorcându-mi capul, nu eram Renatus, ci Sapiens, cel obișnuit să-și teamă victoriile, păstrându-și zâmbetul imperial în timp ce sortitul sclav îi repeta obsesiv cu o șoaptă sfredelind în adâncul creierului cezarcic: "Ferește-te să nu cazi, ferește-te să nu cazi, ferește-te să nu cazi....,,.

În spatele meu însă nu era nimeni, căci încă un obicei dispăruse, de la o zi la alta, în fond spre binele meu. Am înțeles, pe loc, ce înseamnă să vadă toți că nu-l ai la ureche pe un sclav - nenorocit căruia oricum i se va smulge limba - ci să-l creadă pe El, iar pe tine - *al Lui*.

II

ÎNSEMNARE CU RUGĂCIUNE

Toți roiesc în jurul meu, cu hărnicia albinelor hiblee, dar, evident, nu și cu productivitatea lor meliferă, ci, dimpotrivă - am impresia - cu sterilitatea bondarului umflat, dornic să fie observat și rânduitor apoi curator al stupului. Ce urmează? Bineînțeles înțepătura dată veghetorului suprem, adică mie.

Chiar și imperialul meu fiu, convertitul (din motive desigur venusiate) Prudens, a devenit tot mai circumvolant, nepierzând nici o ocazie de a mă numi "Sacre al meu părinte", cum, chipurile, i-ar fi spus mica ticăloasă, Lucia Pulcheria, că așa merita să fiu clamat și aclamat. Credeam că unicul meu născut mă știe mai bine, dar, de vreme ce -constat - niciodată nu ne cunoaștem îndeajuns progeniturile, nu văd de ce ar face-o ele cu genitorii lor?

Misiunea mea a fost, neîndoielnic, dintru început, una mult transpersonală și - sub oricare formă și cu orice preț - va trebui dusă până la pieire, adică până întru sfârșitul drumului meu.

La ultima-i înfățișare, ca să nu spun (z)batere din aripi, Prudens mi-a adus în dar o scriere, recomandabilă - susținea el - pentru structurarea mea cea nouă, de suprem creștin al Imperiului. O cugetase unul, pe care, am înțeles că va trebui să-l prețuiesc în mod deosebit, Aurelius, sau Augustinus, sau amândouă nume, cunoscute parcă mie.

Da, acum îmi amintesc, a făcut cel mai uman lucru posibil, adică un copil (fără a-i frământa aluat nupțial lui Iuppiter - trebuie cumva să dau uitării numele acestea) pe care l-a ridicat în brațele-i paterne.

Ce fac și creștinii mei cu limba noastră?

Amicul meu într-ale cuvintelor, Varronianus, îmi spunea chiar că termenul *solilocvii* (adică ziceri de unul singur) cum se numește darul primit de la Prudens, ar fi o invenție a creștinului.

Pe de altă parte, cuget eu, important e că folosesc și ei tot limba mai marilor noștri în timp, chiar dacă o mai siluiesc pe ici, colo. Copiii se nasc și din violuri, fără a purta nici o vină, ba dimpotrivă, pot fi însemnul supraviețuirii. (În sfârșit, bine că mai vorbește și altul de unul singur, nu doar imperatorul).

Recunosc că am cules cu ochii doar începutul scrierii, căci, oricum, eu sunt (și) acum deasupra tuturor. Am reținut totuși că, înainte de a întreprinde ceva, e benefic să înalți o rugăciune către Dumnezeu. În cazul meu însă nu știu dacă e absolut necesar: fiind eu brațul Lui terestru, e de la sine înțeles că, în tot ce fac, Îi împlinesc cugetarea omnipotentă și voința ubicuă, astfel încât posibilitatea (- Ne) aberației este exclusă, iar neîmplinirea, cu atât mai mult.

Și totuși, cugetând mai în profunzime, constat că e necesar să-mi alcătuiesc o cuprinzătoare rugăciune omnivigilentă, căci voința Lui o împlinesc aici pe pământ, cu cei nenumărați ce nu înțeleg întotdeauna lucrarea rațiunii divine pe care o încorporez eu, dincolo chiar de imperiala-mi voință terestră.

Deci rugăciunea mea își îndreaptă umila bunătate nu către El, căci nu am cum să nu-I împlinesc planul divin, ci spre înțelegerea semenilor mei, care adesea lunecă în măruntele erori ale neștiutoarei vreri de sine.

Și astfel cuvintele-mi rugătoare, Dumnezeuul meu, nu sunt pentru împlinire, ci spre suprema ei perfecțiune.

Dumnezeule, care pe toate le-ai făcut, le-ai dat, le dai și le vei da celor creați de Tine, ajută-mă să Îți servesc, trecând de cele ce se văd și sunt simțite de oameni, căci Însuși m-ai ales să o fac.

Dă-mi, Dumnezeule, înțelepciunea Ta divină, să trec de acum dincolo de plăsmuirea seculară ce se înfățișează în bine sau în rău, pentru ca tot ce fac eu dumnezeiesc să fie și de nejudicat de cei mulți și supuși.

Fă astfel, Dumnezeule, Atoateștiutorule, ca ochii minții mele să-i vadă pe cei ce nu înțeleg lucrarea Ta prin mine, și cu toții, simțindu-și păcatul, să și-l mărturisească, fie nemijlocit, fie acelora ce cu devoțiune mă înconjoară.

Și astfel, eu, întru divina-mi înțelepciune, cu necruțare atotpărin-tească, să curm răul din oameni, atât de necesar întru zărirea binelui.

Căci, Dumnezeuul meu, cum ar putea să vadă umilul credincios, ce este binele, de n-ai fi avut suprema dărnicie de a plăsmui, spre împlinire, răul?

Dumnezeule, Atoatevăzătorule, putere dă-mi să îndrept privirea tuturor spre mine, iar astfel către Tine, Imaginea supremă.

Acelora, Atoatevăzătorule, ce au vederea necurată, lunecoasă, li se vor scoate ochii ce încă fremătând de al culorilor păcat, vor fi zvârliți în căldări de aramă, spre a clocoti-n fiertura deșartei plăsmuirii.

Și astfel, Dumnezeuul meu, pe mine chiar de nu m-or mai vedea, îmi vor simți adâncă bunătate, căci ochii sufletului li se vor deschide și astfel fi-vei Tu văzut, prin mine.

Dumnezeule, ce ne îmbrățișezi pe toți, ajută-mă să discern - spre măreția-Ți - prin desişul mulțimii de brațe ce se ridică - glorificându-mă - spre cer.

Dă-mi tăișul minții spre a ști ce braț se-nalță către mine, în semn de slăvire, mânat în fapt de regretul că nu strânge un pumnal.

Dă-mi puterea de a-i lumina pe toți neștiutorii sperjuri, ce uită că lovind în mine, Te fac să sângerezi în veșmân-tu-Ți ceresc.

Căci retezându-le din coate brațele și așezându-le, spre arătare, în coșuri, vom da de mulțumirile celor descătușați din îmbrățișările furiei oarbe, înțelegând și ei mirabila putință a înălțării sufletului spre veghetorul lor, cât și spre Tine.

Dă-mi, Dumenzeul meu, cuvântul Tău divin, Tu ce ai fost întâi Cuvânt, ca eu să-i pot afla pe hulitorii mei, ce, poate fără a ști, sunt și ai Tăi.

Ajută-mă, ca vorbindu-le - eu, sau servii mei cei de credință - să-și dea afară răul toți cei în blasfemie, pentru ca apoi înșiși să ceară să li se smulgă limba, dorind, în regăsită pietate, să nu mai aibă decât limba minții curățite.

Ajută-mi să aduc sacra liniștire a piei împliniri, de-ar fi chiar să hrănesc cu limbi însângerate-n neputință, nenumărate haite de șacali și de feline din Egipt.

Căci astfel vor ajunge toți la rugăciunea lămurită, ce singur cugetul o poate înălța-n muțenie.

Dumnezeule, Atothotărător, să-mi dai înțelepciunea de a-i vedea pe toți nedemni de sufletul ce l-au primit, pe cei ce loc nu vor avea în a Ta Cetate, spre a cărei înălțare pe mine m-ai ales, al Tău Renatus și împăratul Sapiens al providențialului Imperiu.

Străbunii mei, adesea-n neștiința lor, ardeau morții în loc să îi întoarcă în pământ.

Dar, Doamne, ce sunt cei nedemni de suflet? Sunt corpuri moarte ce trebuie date focului, ca apoi, prin bunătatea-Ți ce nu încap în cuvinte, să ajungă spiritul printre cei drepti și preacurați.

Dă-mi bunătatea celui ce aprinde rugul, spre liniștirea și împlinirea sufletului lănțuit de trupul cadaveric.

Ajută-mi blândețea părintescă, să-Ți trimită suflete neprihănite, să curme chinurile rătăcirilor în cei ce nu înțeleg.

Fă, Dumnezeule, ca bunătatea mea să o înțeleagă toți cei ce vor vedea acestea, și aceiași să dobândească, prin demna mea lucrare, vederea lăuntrică, muțenia înțeleptului, dar și îngenuncherea rugătoare prin care - ascultând de mine - se ajunge la Tine.

Dumnezeule, ce ești Cuvânt și nu poți fi încuvântat, ascultă-mi rugăciunea zi și noapte, căci numai Tu puteai să mi-o trimiți, de vreme ce sunt toate de la Tine, prin Tine și întru Tine.

.....

Cred că nu se cuvine să mai adaug nimic. Deocamdată.

III

ÎNSEMNARE LA MOARTEA LUI CADAVERINA

Hortativ îmi revine în memorie - niciodată nu m-a părăsit în fapt - doctrina nobilei Marcia (e absolut necesar să-i fac o vizită spre a fi, măcar preț de câteva ore, eu însumi?): despre ticăloși să spunem adevărul, chiar și după descinderea lor la Cei de jos.

Observ că bunii mei creștini nu prea agreează veridicitatea nici după moarte; chipurile, cei duși ar fi devenit "drepti". Asta de parcă și-ar bate capul cineva, cu sinceritate, ce a devenit cutare scursoare umană, după ce a plecat dintre semeni. Cui îi pasă dacă s-a îndreptat "dincolo", sau s-a încovoiat mai tare? Important e că a dispărut. Strâmbătatea-i terestră rămâne de neschimbat.

Pe de altă parte, recunosc din nou mirabilele oportunități oferite de Christus pentru ca un conducător să poată deveni "sfânt". Deh, măcar în însemnări să fiu nemânjit cu ceară... (și totuși, dacă vreodată cineva le-ar găsi...)

Perfidul episcop Philippus încerca (nu fără aparent succes, numai că eu nu sunt atât de naiv încât să-l cred pe vreun creștin, mai ales ierarh, și cu atât mai puțin pe el) să-mi explice, ca unui semidoct că de fapt înțeleptul spartan Kilon afirmase prima dată că despre morți să spunem numai de bine (nu poate ieși nicicum din sfătoșenia senilului obsedat de simplitatea lămuririlor oferite gregarei mulțimi creștine de fericiți întru propria stupizenie). Cunosc desigur ticăloasa cugetare a greului, după cum nu pot

să nu remarc că similitudinea, fie și de neam, atât de neimportantă în fond, îi apropie pe oameni.

Și apoi, nu înțeleg de ce ar trebui să adopt eu cugetarea cutăruia sau cutăruia, numai pentru că are un nume răsunător... În fapt, bine se zice că timpurile se schimbă, iar noi ne schimbăm după ele. În sfârșit, ce crede fiecare despre moarte, poate fi cel mult o convingere intimă și fără rost, pentru că tot nu schimbă nimic, iar despre morți, la fel, fiindcă oricum nu învie nimeni. Și atunci de ce să dăm putere doctrinară unui gând personal? Desigur, el poate suna frumos, impresionant, dar îi aparține celui care îl emite, mai ales că, repet, nu aduce nimic nou.

În zadar încerc să-i spun amicului Marcus Minucius - ajuns vicar al Romei și prin vigilența mea - că moartea nu e nicicum, ci pur și simplu *este*, că el insistă în a mă determina să meditez asupra ei, de parcă asta ar modifica vreodată ceva. Mă miră atitudinea lui: l-a citit inutil pe Horatius. Marcia, Marcia, cât ești de înțeleaptă...

Deunăzi mi-a fost remisă o epistolă prin care sunt înștiințat că marele Caius Philo Cadaverina a ieșit din scenă, pășind în rândurile celor "drepti" (cam greu de imaginat, având în vedere cât de strâmb - să nu zic contorsionat - a fost în timpul vieții).

Știrea m-a impresionat. Plăcut.

Este desigur o mare pierdere pentru literele latine și - în ultima vreme - pentru doctrina creștină căreia i s-a raliat marele literat, cu aceeași fervoare pe care o manifestase înainte față de sângerosul meu predecesor, iar apoi, ceva mai atenuat, în fața generozității mele.

Parcurgând epistola - venită din Asia, de la Ephesus - sunt consternat de fatalitatea conaturală unei nevinovate și sincere apucături umane: mă gândesc la faptul că, în imensa-i

indiferență față de tot ce scriau sau făceau alții, marele Cadaverina adormea ostentativ la toate manifestările confrăților săi pe care le prezida cu autoritatea-i impusă (aproape) tuturor în timp, mai mult sau mai puțin justificat. La finele manifestării colocviale, în admirația generală a trepădușilor, atât de dragi lui, după un vis frumos sau neutru, concluziona cu o senină siguranță - uneori chiar dojenitoare - asupra disputei din care nu auzise nimic și care, oricum, nu-l interesa de vreme ce nu viza propria-i creație.

Aflu că distinsul Cadaverina se găsea la Ephesus, într-o vizită de purificare, nu a propriei persoane - vecină cu perfecțiunea - ci a divinei biblioteci a lui Celsus, intrată în atenția devastatoare a creștinilor din Orient, atât de refractari la tot ce înseamnă generozitate a spiritului.

Uneltirile penibile ale lui Philippus și ale altora de teapa lui, au condus la formarea unui praesidium investit cu maligna putere de a stabili care dintre mirabilele scrieri latine sau eline folosesc sau nu doctrinei lui Iesus, ba chiar care-i sunt nocive. Că l-au cooptat și pe plurifacialul Cadaverina la redactarea acestui oribil index, nu mă miră.

Dimpotrivă, creștinii mei au dat dovadă de perspicacitate, căci era firesc să-l fi ambiționat, adică să-i fi dat târcoale celui cunoscător în domeniu. Oricât aș fi de malițios, recunosc că (defunctul - de acum) Cadaverina era un mare înțelegător al literelor noastre. Atâta doar că exegezele sale despre ele, stăteau fatalmente - înțeleg aceasta acum și mai bine - sub o zodie soporifică. Un somn al înlemnirii te cuprinde parcurgându-le, adevărindu-se înțelepciunea cugetării alexandrine: o scriere voluminoasă e o voluminoasă nenorocire.

Deci marele literat, mai creștin decât episcopul Romei, sfârteca indexul nobilului lăcaș al lui Celsus, când rotundu-i pântec își ceru eliberarea. Cuprins de panică - după cum îmi

scrie distinsul curator librar din Ephesus - marele Cadaverina luă la întâmplare un volum gros și plecă în grabă către marmoreea vespasiană urbană, aflată pe latura opusă a forului. Probabil sub impulsul beneficei deșertări, dar și sub farmecul pârâului cu apă trandafirică ce străbate incinta, în sfârșit, fidel vechiului obicei, Cadaverina adormi cu volumul desfășurat pe genunchi. Nimeni, dar absolut nimeni - scrie înfioratul curator din Ephesus - nu-și poate explica prin ce mișcare ajunsese marele literat să cadă în cloaca vespasiane, înecându-se instantaneu și lamentabil.

Oribilă confirmare a vechii cugetări: somnul și moartea sunt frați. A rămas sus doar cuprinzătorul volum: la o cercetare atentă s-a vădit că era tocmai o exegeză a lui Cadaverina *Despre pioasa statornicie a eroului vergilian*. Nedumerirea persistă mai ales că în vespasiană se aflau și alți bărbați, unii deplin lucizi, pregătindu-se să se îndrepte pe calea subterană către alesul lupanar, aflat peste drum și frecventat de lumea bună a urbei.

Cugetând atent la cele întâmplate și cunoscându-l suficient pe îmbătrânitul (și în rele) literat, eu cred sincer că Philo Cadaverina, prin moarte, s-a împlinit întru fericire. Pentru el a fost un dar divin să moară parcurgându-și propria operă, singura care l-a interesat vreodată, dar care, iată, și-a adormit ucigaș genitorul. Câte lucruri cutremurătoare s-ar putea scrie despre măreția tragică a autorului ucis de propria operă... Asta, desigur, presupunând că nu ai ceva mai bun de făcut sau de redactat.

Apoi, îmi amintesc că mărețul Caius Philo adora discursurile funerare. În special dacă decedatul fusese mai tânăr decât el, elogiul funebru vădea o anumită satisfacție a lui Cadaverina, pe aceea de a mai fi înmormântat un confrate. Pentru mine rămân memorabile discursurile bătrânului patron la moartea piosului Fabius Amicalis și a blândeii matroane Fausta Sempronia. Nu pot uita culmea, comună celor două discursuri,

în care, cu o sfătoșenie nerușinată, bătrânul orator explica marea satisfacție a morții prin care omul tânăr ajunge mai repede la eternitatea ideilor. Într-adevăr, dacă astfel stau lucrurile Cadaverina e în sfârșit împlinit, deși cam tardiv, numărându-i anii.

În fine, dincolo de ceea ce cred eu sau nu despre Cadaverina, trebuie să mă bucur sincer de moartea lui, în calitatea mea de creștin, căci dacă e să-i cred pe bunii mei episcopi, moartea e o binefacere supremă. Nu pentru oricine însă, căci mai marii mei în timp se întrebaseră deja ce ar face membrele în absența capului? Într-adevăr, ce s-ar întâmpla cu mărețul Imperiu, dacă Dumnezeu nu ar veghea la integritatea mea?

Sunt cuprins de o incitantă curiozitate, gândindu-mă la ce magnifice manifestări voi fi invitat de distinsu-i discipol Fellator Sugens, în memoria marelui dispărut.

IV

ÎNSEMNARE DESPRE PÂNTECUL DEȘERT

Un lucru este limpede: Roma nu o voi părăsi niciodată în favoarea Ravennei, chiar dacă unii au făcut-o deja. Motivele-mi sunt absolut fundamentate: aici mă simt puternic, aici știu tot, iar un imperator al Imperiului trebuie să conducă din Roma, altminteri ce roman ar mai fi?

Întregul sistem pe care mi l-am creat aici, nu poate fi transpus aiurea, căci - sunt convins - și-ar pierde eficacitatea.

Fără Geniul Urbei moare totul.

Desigur, nu e mare lucru să dau un edict imperial, prin care să reșez Curia în alt loc, sau orice instituție administrativă, deși menirea lor este să fie sub înțeleapta și vigilența mea observație.

Dar cum să mut din Roma *Țâța Caprei*? mirabilul han întemeiat de străbunicul mărețului Festus Ventricola Venerabilis, pe consacratul loc în care voluptuoasa Uberrima (deja) legendară s-a împreunat, în timpul păscutului vespéral, cu un țap negru, vestind astfel opulența spațiului aflat undeva pe malul tiberin, dincolo de zidul divinului Aurelianus.

(În fine, nu știu dacă s-a întâmplat chiar așa, dar Ventricola fabulează atât de atrăgător, în timp ce-și provoacă masaje guturale cu conținutul amforelor, încât îmi face de-a dreptul plăcere să-l cred.)

Oamenii și așezarea dau valoare hanului.

Tibrul tocmai iese din Roma, astfel încât anumite cadavre (adică ale celor decedați peste noapte în pivnița sau în odăile primitoare) nu ajung să le pună semne de întrebare (inutile) celor ce admiră de pe frumoasele noastre poduri învolburările atotascunzătoarei ape.

Chiar și acum mă întreb de ce nefericiții Grachi - ceea ce rămăsese din ei - au fost aruncați în Tibrul perimetrului urban, oferindu-li-se apoi romanilor un jenant spectacol de pescuit, când totul s-ar fi putut aranja mult mai discret și curat...? Dar, pentru asta, ar fi trebuit să existe un han precum *Țâța caprei* și o mulțime de oameni aparent mărunți, anonimi, dar esențiali pentru un conducător.

În calitate de imperator, de principe, niciodată nu ucizi, ci pur și simplu elimini dintr-o necesitate obiectivă, pentru a-i păstra pe cei ce te înțeleg până la supunere (inclusiv).

Ba, uneori, spre binele Imperiului, chiar și dintre supuși trebuie să dispară câte unul, doi, sau mai mulți, pentru a te dovedi imparțial, slujitor doar al Providenței imperiale și, mai nou, al lui Dumnezeu. Și această eliminare face parte efectiv tot din metabolismul celui aflat în frunte.

Alături de nomenclatorul *Omnis-ciens* (spre surprinderea Egregiei, dar și a mea, a refuzat categoric eliberarea - eu l-am înțeles lăuntric, adică, decât liber, dar cu viscerele goale, mai bine în familia imperatorului căruia să-i șoptești discret ce canalie i-a mai ieșit în cale), Festus Ventricola Venerabilis este a doua persoană de la care am preluat multe sugestii spre rezolvarea unor situații delicate (aprobat inclusiv de subtila Egregia și de venerabila Marcia, atunci când binele Imperiului o cerea).

Ventricola sunt sigur că nu m-ar trăda noilor credincioși, care tare ar dori să știe în permanență ce gândesc.

Supărarea lui e cu totul lumească și o înțeleg: Cu câțiva ani buni în urmă, după ce le dădusem dezlegare “celor mai blânzi”, devenind eu însumi împărat sfânt (dubiile mi-au dispărut, nu puteam face altfel), o întâmplare jignitoare îl pusese, pentru prima dată, față în față, pe generosul Ventricola cu intransigența dementă a unui creștin.

Trecea pe lângă porticul lui Ianus, când auzul îi fu zgâriat de sunete umane, dar neplăcute. Un bărbat de etate medie, gesticula și răcnea în fața unui grupuscul de gură-cască.

Curios din fire, mărețul Ventricola se apropie de izvorul sonor al locului, înțelegând că era vorba de un creștin care încerca să-i convingă pe ceilalți cât e de vulgar și neplăcut lui Dumnezeu să spui că întâi trebuie să trăiești, adică să te îmbuibii, iar apoi să filosofezi, adică să cugeți.

Oratorul arăta într-adevăr ca un simulacru, iar privirea lui înlătura orice dubii: era un mare consumator de elebor, prin urmare un dement, un epileptic, sau, mai curând ambele morburii reunite în aceeași persoană.

Festus audia fără implicare (unii gemeau și lăcrimau, semn că într-adevăr la creștinii mei cine seamănă se adună; ce l-o fi făcut pe nobilul Galenus, odinioară, să creadă că demența nu se ia? Tot grecoțelul avusese dreptate în fabula lui, știa el ce știa despre limbă...) când, pe neașteptate, reboantul orator întinse brațul drept cu arătătorul amenințător spre nevinovatul ascultător și răcni:

“Iată, iată, dar nu Omul, cum spune sacra Evanghelie, ci semnul îmbuibării necugetate, căci ce altceva să fie un asemenea pântec nemăsurat?”

(Ventricola corespundea într-adevăr formal numelui său, fiind chiar mândru de semisfera cu care-l dăruise natura după maturizare, și pe care o mângâia satisfăcut în timpul prelungilor lui fabulații de la *Țâța caprei*)

„În iad cu el, căci nu poate fi de-al nostru!” urlă epilepticul cuvântător în timp ce primii bulbuci de spumă dementială îi umezeau gura informă.

Distinsul Ventricola nu știe pe moment dacă să râdă sau să se înfurie, dar, când văzu câteva arătări zdrențăroase zâmbind cam necurat și apropiindu-se de el, cugetă că e bine să se retragă cu rapiditate - ceea ce și făcu, - nu înainte însă de a-și fi folosit eminentul abdomen pe post de mașinărie defensivă.

În seara aceleiași zile am aflat de aparent nefireasca întâmplare, din care am dedus încă o dată, dacă mai era nevoie, că o inedită dorință de putere îi mână pe creștinii mei. Îmi este absolut clar că Cetatea lui Dumnezeu pe care, chipurile, o vor ei, e mai pământeană decât toate cele de până acum.

Acest aspect mi l-au relevat, nu de mult, “amicii” mei, episcopii, printr-o doleanță care m-a stupefiat prin conținut și prin tonul ultimativ al prezentării.

Au venit la mine pe Palatinus, fără să se fi anunțat în prealabil, bătrânul Urbanus Vermiculatus (numit astfel de cei ce îl suspectează de tenii netratate, căci și în timpul predicilor își plimbă degetele printre fese) episcopul Romei, dar și nelipsitul Philippus, ajuns cap al creștinilor din Constantinopolis.

Erau probabil încântați de ultima lor găselniță căci, fără nici un exordiu pentru captarea bunăvoinței imperiale și sacre (în fond), îmi pretinseră, prin gura parșivului grec desigur - căci Urbanus se cam bâlbâia, prin forța împrejurărilor și lipsa de forță a vârstei - ca toți episcopii să fie numiți senatori, cel puțin onorifici pentru început, pe viață.

Mai mult chiar, continuă istețul ierarh - în timp ce colegu-i întru măreție își încep morbidul scărpinat - ei cugetaseră deja la forma în care aş putea eu prezenta în fața senatului și a poporului roman, grandioasa inițiativă: precum odinioară, când ei se rugaseră întreaga noapte pentru luminarea divină a Lui

Sapiens, tot astfel, să zicem, aceiași (și cei care mai apăruseră), înălțând rugi pentru limpezirea cugetului sfântului imperator Renatus, au determinat visarea lui dumnezeiască.

(Mă gândeam, în timp ce unul pretindea, iar celălalt își alina teniile, ce eroare e să-ți povestești până și visele plăsmuite cu ochii deschiși spre binele viitorimii; dar atunci nu avusesem încotro, trebuia să vin și eu cu o minciună divină)

L-am ascultat pe nerușinatul constantinopolitan, cu o uimire probabil atât de vădit crescândă pe chipul meu încât tot el încheie, pentru moment, căutând să mă "liniștească":

"Nu te lăsa pradă tulburării, sfinte imperator, noi cugetăm din timp la tot ce trebuie... ..", Cu alte cuvinte, eu eram cam în urmă.

Totuși i-am explicat că, în primul rând, nu înțeleg (im)posibila legătură dintre Senatul roman și Dumnezeu, nici pe cea dintre aceeași instituție și învățătura lui Iesus.

Am mai adăugat că ideea prezentării mele din nou sub scutul visării sacre, mi se pare năstrușnică, riscând să creez impresia unuia pentru care somnambulismul ar fi suprema sursă de cugetare.

Ca și cum n-aș fi spus nimic, Philippus îi cedă locul oratoric senilului Urbanus care, înseninat de propria-i importanță, dar neuitând nici o clipă să-și aline digital jena colonială, îmi aduse la cunoștință că, având în vedere etatea și experiența lui, el se consideră îndreptățit să îi domine pe ceilalți episcopi, mai ales că păstorește pe locul sfântului apostol Petrus.

L-am ascultat, nu fără mirare, constatând - în sinea mea - cât de bizară ființă e omul: Vermiculatus vădea o sprinteneală de-a dreptul juvenilă a minții, de parcă își scărpină neîncetat cerebelul și nu partea cea mai neinspirată a îmbătrânitului său corp.

Aici apăru însă adevărata surpriză ce avea să ducă la împlinirea unei sugestii a bunului meu hangiu Festus Ventricola Venerabilis.

Pretenția bătrânului trebuie să-i fi fost necunoscută chiar și atoateștiutorului Philippus, căci abia își încheie Urbanus Vermiculatus perorația, că mai tânărul episcop se și rezezi la el, fără cruțare, uitând de virtuala senatorizare a colegilor lui, mai ales că problema adusă în discuție de (aparent) senilul păstor roman, ținea mult mai sus.

Să devii un fel de întâiul printre egali, era mult mai mult decât senator, ba chiar reprezenta primul și decisivul pas către o conducere supremă în numele lui Iesus și al lui Dumnezeu.

Fără ocolișuri, Philippus, vădit tulburat și în fine (spre bucuria mea) scos din calmu-i sigur, îi răcni veteranului coleg întru episcopat:

“Asta niciodată, venerabile Urbanus, ca să nu-ți spun Vermiculatus. Va domina, cu înțelepciune desigur, ierarhul din Constantinopolis, adică eu, căci, oricum ai întoarce-o, sunt mai aproape de Galileea lui Iesus, decât tine.

Și apoi, iartă-mă, n-aș fi zis-o de față cu sfântul nostru împărat Sapiens Renatus, dacă nu m-ai fi stârnit, dar cum ar arăta fie și la Roma sau aiurea un episcop prim, un arhiepiscop deci, frecându-și veșnic șezutul de sacrul jilț apostolic, spre a-și astâmpăra nesățioasele tenii??”

Bătrânul Vermiculatus nu numai că nu se vădi deloc impresionat de duritatea aproape vulgară a grecoteiului, dar, întrerupându-și din nou scărpinatul, lansă o idee amuțitoare care însă îmi readuse autoritatea în prim plan:

“Distinse Philippus, de vreme ce îl avem printre noi pe cel ales de Tatăl Ceresc, să ne conducă, pe cel ce e Dreapta lui pe pământ, mi se pare firesc ca acesta să decidă, căci e cel mai apropiat de El și Îi aude vocea fără smintire.

Așadar, sanctitate, împărate Renatus, ultimul cuvânt să fie al tău”.

Mărturisesc că bestia îmbătrânită a brodit-o bine: l-a plesnit pe Philippus, care mă cam uitase, iar pe mine m-a înălțat corespunzător.

Simțind că stăpânesc situația cu detașare, dar nu indiferent, le-am spus din culmea imperialei mele sacralități:

“Venerabililor părinți episcopi, nu cred că e momentul pentru certuri ce nu îi pot fi plăcute lui Iesus și pe care Tatăl Ceresc Atotștiutor le aude cu mâhnire acolo sus, spre a mă dojeni apoi pe mine, vicarul lui pământean, pentru că nu îmi ordonez mai aspru turma.

Dar nu vreau severitate, nu vreau asprime, nu vreau dezbinare, ci doar supusa ascultare cerută de El prin mine. Poate că și venerabilul Urbanus are dreptate, poate și distinsul Philippus dar, într-adevăr, veridicitatea ultimă nu-mi poate aparține decât mie, după ce am ascultat cuvântul Lui.

Iată de ce, înțelepții mei episcopi, întoarceți-vă fiecare în singurătatea cugetului său, rugați-vă pentru mai marea glorie a lui Dumnezeu, iar eu voi găsi calea cea mai decentă, de data aceasta nu în somn, căci El m-a așezat în fruntea tuturor spre a veghea zi și noapte.”

Deja în timp ce le spuneam toate aceste vrute și nevrute, mă gândeam cu deplină plăcere la vizita nocturnă pe care aveam să o întreprind, însoțit de Omnisciens, la *Țâța caprei*. Egreția era prea ocupată cu orfelinatele, cu reabilitarea prostituatelor și cu agapele femeilor creștine, iar eu aveam nevoie, dacă nu de un sfat, măcar de o sugestie.

Ori, aceasta, simțeam că va veni de la iscusitul meu Festus Ventricola.

.....

Făcliile se aprindeau una câte una, născând mișcătoare jocuri de umbre când, înveșmântat fără ostentație, am pornit spre mirabilul han, urmat de nomenclator și, la o distanță apreciabilă, dar oricând eficientă, de câțiva pretorienii.

Am ajuns către vigilia secundă, căci pe drum m-am lăsat furat, pentru a nu știu câta oară, de divinitatea Romei, tot mai schimbată însă, și totuși atât de tulburătoare.

Deși, într-un fel, eram cel ce legiferase schimbările, nu-mi puteam reține nici acum străngerile de inimă, când vedeam temple purtând semnul crucii, unele nici măcar atât - deșerte și ruinate, Colosseul din a cărui mag-nificență parcă mușca periodic un monstru creștin petrofag, spre a construi apoi tot soiul de mărunțișuri meschine în umbra lui.

Duhorile nopții erau tot mai pregnante: curatorul apelor încearcă disperat să întrețină sistemul de canalizare, dar în părțile sfărâmate recondiționarea e mai problematică.

Apoi, după închiderea termelor (nici acum nu înțeleg totuși cum am putut subscrie la o asemenea monstruoșitate) oamenii au devenit tot mai neglijenți, mulți ajungând efectiv să pută ca niște latrine bipede (asta și sub influența malefică a unor demenți precum cel care îl molestase pe Ventricola).

Ilustrul hangiu m-a și ne-a întâmpinat cu binețea-i cunoscută simțind că și de data aceasta grația imperială va fi în largul ei. La *Țâța caprei* prefăcătorii nu-și are locul.

Sunt împăratul Sapiens în mijlocul supușilor mei amici, închinători la Iuppiter, Priapus, Saturnus și Bachus, la toți zeii cu chip și apucături de oameni.

Ca întotdeauna, au venit să-mi prezinte omagiile lor gloriile hanului, mai cu seamă femeii distinse, de la care mereu era ceva de aflat. Parcă reînvie de fiecare dată ultima întâlnire.

Iat-o pe frumoasa Gaia Vinibula, în fond atât de virilă, când se însoțește cu licoarea bahică, încât lasă șapte bărbați sub masa de stejar a hanului.

Mă cuprinde apoi, eu o lascivitate firească - pe care însă trebuie să mă prefac că nu o observ - o fostă celebritate a lupanarului imperial, atât de frecventat de senatori, distinsa Fulvia Tibicina, o adevărată magiciană a sănătoasei lubricități care afla totul pentru mine, desigur) printr-o nevinovată și plăcută joacă linguală sub toga severei demnități. La rândul ei, îmi spune că, deși oarecum trecută, îl va termina pe Fellator Sugens fără dificultăți.

O mângâi pe față zicându-i (aproape părintește) că farmecul ei venusiac nu-mi pare deloc stins (și într-a-devăr cred ceea ce spun).

Între timp mărețul Ventricola aduce personal vinul cel mai bun și mâncărurile mele preferate. În han sunt doar cei ce trebuie să fie - oamenii împăratului Sapiens.

Tocmai îmi apropiam de buze pocalul cu Falernum, când, în admirația tuturor, pășiră maiestuos către mine, cu o demnă aură a senectuții, Cornelius Vappa și însoțitoarea-i de o viață Valeria Vaginula Atra. Era o pereche atât de impunătoare, încât la apariția lor, toți amuțiră, iar eu am simțit nevoia să-i venerez ridicându-mă și adresându-le câte un respectuos "Ave Valeria", "Ave Cornelius".

El fusese odinioară unul dintre cei mai eficienți culegători în cugete ascunse, punându-și întreaga pricepere în slujba Imperiului și implicit a mea, fapt pentru care creștinii - care tare l-ar vrea acum de partea lor - i-au dat neme-ritatul cognomen pe care însă îl poartă ignorându-l. În ciuda senectuții sale, îmi e de mare folos și acum.

Distinsa și venerabila Valeria, deosebit de activă și acum, își merită cu nemăsură numele și cognomenul, căci și azi e ascuțită, ascunsă și diafană ca teaca spicului.

Știind cât de mult țin la mine, i-am îmbrățișat pe rând, transmițându-i ei admirația mea: “dreaptă și demnă, până la focul cel din urmă...”

Fără a schița vreun semn de emoție, onorabila Valeria m-a întrebat dacă sunt mulțumit de moartea exemplară a lui Cadaverina.

La răspunsul meu afirmativ, îmi spuse însă, cu nedisimulat regret, că meritul nu-i aparține ei, ci episcopului Philippus care a considerat că bătrânul - deși trecuse fățiș la învățătura lui Iesus - nu îi mai era util. Aflând de moartea din Ephesus, își dăduse seama imediat că nu era efectul celor pregătite de ea.

Valeria se gândise la o extincție lentă, picurată zi cu zi în mâncarea nesățiosului literat, astfel încât, după câteva decade, carnea să i se desprindă de pe oase, încet dar sigur.

Auzind de accidentul din vespa-siană, Valeria nu precupeți nici un efort spre a ajunge urgent la Ephesus, ca să poată vedea cadavrul înainte de a fi preparat pentru călătoria finală.

Astupându-le gurile câtorva bețivi de la templul Libitinei - care funcționa în continuare - avusese timp să cerceteze cele întâmplare.

Cadavrul marelui Caius Philo se subțiasse în așa măsură încât nici nu e de mirare că alunecase în cloaca vespasiane. Cadaverina era atât de suplu încât concura cu mumiile faraonice, fapt care avea să confirme bănuielile Valeriei, cum că moartea subită a bătrânului fusese provocată de scurgerea intempestivă a viscerelor. Însemna, fără dubiu, că o altă mână precipitase lucrurile.

Cu ascuțimea-i recunoscută, Valeria află că, înainte de a ajunge la Ephesus, Cadaverina trecuse prin Constantinopolis, unde fusese convivul episcopului Philippus care-l îmbuibă pe bătrân cu delicatose din cele mai felurite și bine condimentate, tocmai pentru a șterge gustul ucigașului laxativ pe bază de ricin și boabe negre similare piperului. Efectul a fost cel dorit.

În fond - am cugetat eu în sinea mea - important e că totul s-a încheiat cu bine.

I-am spus Valeriei să nu se lase copleșită de regrete, căci abia de acum încolo va fi cu adevărat nevoie de ascuțimea soluțiilor ei.

După ce încheiasem, în fine, toate îmbrățișările amicale, am rămas doar cu intimitățile: Ventricola, Valeria, Cornelius și, desigur, Omnisciens.

Le-am prezentat pe scurt și concret vizita celor doi episcopi cu pretențiile lor, cerându-le sugestii cu efect lucrativ pentru mine.

Valeria Atra, credincioasă metodelor ei, optă pentru otrăvire lentă:

“Termină-i, Sapiens, termină-i...” îmi zise, dar, i-am spus - cu tot respectul pe care i-l port - că de data aceasta nu merge, sunt prea mulți și prea puternici. Ar putea fi o eliminare fatală pentru mine, nu pentru ei.

Mărețul Ventricola însă gândise deja ideea optimă, izvorâtă, de bună seamă, din nestinsa lui supărare față de cei ce-l numiseră odinioară semn al îmbuibării.

Întins pe un soi de lectică imensă, deasupra căreia vegheau straniu tigră întemeietoarei Uberrima și o copită a țapului consort, stăpânul hanului începu cu îndătinat și calm respectuos și proverbială-i adâncime a gândului:

“Mărite imperator, Sapiens al nostru, cugetând eu la cele expuse de tine cu puțin înainte și trezit fiind de înțelepciunea

vârșnicului Falernum, cred că i-ai putea umili pe acești episcopi într-un fel care le-ar mai rări rândurile și ți-ar aduce binemeritata liniște din partea lor.”

Și îmi relatează apoi în amănunt cum să procedez.

.....
Către dimineață, o pâclă potrivită pentru a fi complice, trimisă de apele tiberine, făcea să plec de la *Țâța caprei* fără temerea de a fi văzut sau recunoscut.

Ajuns la palat, am redactat personal actul imperial prin care îi convocam la Roma pe episcopii Imperiului, pentru a statua, prin consens, dacă vor fi conduși în viitor din Roma, sau din Constantinopolis, arătându-le că existau printre ei pretendenții Philippus și Urbanus Vermiculatus, că eu, deși sunt Dreapta Lui pe pământ, nu pot decide căci și Iesus își întreba apostolii, iar urmașii acelora sunt tocmai ei, părinții ierarhi.

Menționarea pretendenților era o bună modalitate de a vârî zăzania printre ei, deja înaintea faptului edictat.

Le-am dat ca termen de prezentare în Urbe, jumătatea lunii mărețului Iulius, adică atunci când căldurile estivale își făceau simțite efectele asupra celor debili și nu numai.

Între timp am mai perfectat o întâlnire la hanul lui Ventricola, chemându-l pentru consultări și pe distinsul meu amic arhitect Silvius Maximus, fără de care o soluție pragmatică era de neconceput.

I-am expus lui Silvius toată povestea care urma să aibă loc, precum și ce doream eu să se întâmple. Ca atare așteptam să-mi spună în calitate de arhitect, ce încintă recomandă - adică una impresionantă, dar ușor de închis, încât nici șoarecele să nu mai poată fugi, în schimb eu să pot urmări nestingherit tot ce se petrece.

Cu tactu-i specific, cunoscut mie încă din copilărie, marele arhitect imperial cumpăni situația, apoi zise:

“Sapiens, cred că efectele cele mai spectaculoase le vei obține uzând de mărețul Pantheon, dedicat în trecut tuturor bunilor noștri zei de fericitul Agrippa, adevărat cetățean roman.

Oricum, aud că ei, creștinii, insistă tot mai mult să-i pună cruce și acelaia, căci nu scapă nimic din ce le-ar putea servi prin măreție.

Intrarea se poate zidi în câteva clipe, aer vor avea aproape suficient, prin luminatorul cupolei, iar tu îi vei putea urmări din mai multe puncte pe care ți le voi semnala eu”.

Cu acestea, nu-mi mai rămânea decât să aștept luna lui Iulius și pe părinții ierarhi ai Imperiului.

.....
A sosit și mult așteptata - de mine, dar și de alții - zi a conciliului.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor, cercetând veșmintele episcopilor: de la o simplitate aproape suspectă și grotescă, ajunseseră unii să se împleticească - mai cu seamă cei în etate - sub povara aurului și a pietrelor scumpe brodate pe mânturile groase. Cu atât mai rău pentru ei, mi-am zis eu atunci.

Până și amicul Marcus Minucius, în calitatea-i de vicar însoțitor al nesuferitului Vermiculatus, strălucea nefiresc pentru un (fost) roman sobru.

Poporul Romei, deși obișnuit cu spectacolele cele mai variate - căci nu le uitase încă - stătea în uimire, simțind parcă tot mai mult o anume apăsare venită din partea celor cărora trebuia să li se închine vrând-nevrând.

O adevărată ușurare se simți în momentul apariției mele, firești, neostentative, purtând toga imperială ca pe un veșmânt simplu, iar în mâna dreaptă un mic sceptru, semn mai curând al veghei părintești, decât al severității cezarice. Doar cruciulița din vârful lui însemna ceva nou, iar eu, oricum, nu o puteam considera mai mult decât un talisman.

Pătrunzând în mărețul nostru Pantheon, auzul mi-a fost izbit de o forfăială neplăcută: am aruncat o privire cuprinzătoare, mulțumit totuși căci de data aceasta avea să fie invers, adică ei vor face precum vreau eu.

După o rugăciune magnifică rostită sub conducerea lui Minucius, ca reprezentat al ospitalierei Biserici din Roma, am luat eu cuvântul. Înebuniți de-a dreptul (fiecare în parte) la gândul preluării puterii supreme, n-au dat prea mare importanță celor spuse de mine, dar și dacă ar fi făcut-o, oricum nu mai aveau nici o scăpare:

“Venerabili și sfințiți părinți episcopi, Dumnezeu mi-a călăuzit astfel cugetul încât să vă chem în fața mea și implicit în văzul Lui, spre a vă decide, cu înțelepciunea ce v-a fost dată de El, care dintre voi e cel mai bun pentru a deveni întâiul dintre egali.

Deși știu că rugăciunea și bunătatea alcătuiesc noima vieții voastre, iar gândul întâietății vă este cu totul străin, necunoscut chiar, El mi-a trimis celesta cugetare de a vă îndemna să alegeți dintre voi, ușurându-mi mie, servului său, povara vegherii împrăștiate.

Desigur, strivitoarea stâncă a puterii îmi rămâne mie, celui însemnat de El, dar, dacă bunătatea credinței e precum pâinea frântă și împărțită din mâinile dumnezeiești ale lui Iesus, putința conducătoare se cade să fie una, cum o dorește El.

Nevoind să vă tulbur, distinșilor părinți, eu mă voi retrage spre a mă ruga lui Dumnezeu, ca acela pe care-l știți a fi cel mai mare și cel mai bun (când te gândești că sunt attributele lui Iuppiter) să fie ales.

Știind cât de puțin prețuiți tot ce e lumesc, m-am străduit să vă aduc aici unde nimic să nu vă abată din calea dreptei elecțiuni. Veți fi departe de tot ce ar putea însemna sămânță a tentației, căci cum bine știm cu toții, doar creaturile josnice se

gândesc întâi să trăiască, pe când voi sunteți ai eternei cugetări sacre, ce nu cunoaște timp și loc.

Gândindu-mă că veghea e cea mai bună conducere, voi aștepta în oratoriul imperial decizia voastră care - neîndoielnic - va fi cea divin inspirată.”

Iar după aceasta am ieșit, căci zidarii recomandați de Silvius Maximus se pregăteau deja să-și împlinească temeinic misiunea, fără a le trezi măcar o undă de suspiciune celor dinlăuntru.

Plictisit de cât îi văzusem, am decis să merg până la Tusculum unde își avea noua reședință nobila mea Marcia, departe de trecătorul tumult iscat în temporare izbucniri umane. Pentru ea rămăsesem Sapiens, poate chiar mai mult decât pentru cei de la *Țâța caprei*.

Mă întâmpină cu paradoxala ei severitate blândă, din care atâtea învățasem în timp și - știind totul dintr-o discuție anterioară - îmi spuse:

“Fiule, puterea pură nu are culoare, religie, sentimente, amici sau ani. Treci peste toate și vei ajunge la ea. Ești pe calea cea dreaptă”.

Am însoțit-o apoi până în Larariu, lăsând-o să cugete la mai marii ei, plecați demult acolo unde, în fapt nu e nimic.

Pe înserate am revenit la Roma, îndreptându-mă plin de curiozitate spre Pantheon. Spectacolul era încă departe de ceea ce doream eu, dar, după semnele pe care începeau unii să le dea devenea limpede că nu-mi vor pune răbdarea la grea încercare.

Conform previziunilor (mele) Philippus era unul dintre cei mai înverșunați pe poziție, ajutat nu numai de incontestabila-i inteligență, ci și de vigoarea proprie vârstei (cred că era prin al nouălea lustru al vieții, dacă nu l-a și împlinit ...), dar mai cu seamă de o dorire a puterii rar întâlnită.

Oricum, nu mă așteptasem ca părinții episcopi să și găsească vreo soluție viabilă pentru unitatea Ecclesiei, căci, obiectiv cugetând, Imperiul însuși e ca și împărțit (cel puțin) în două; asta și mulțumită lor.

Apoi, poate că noi ne-am întins prea mult în dorința împlinirii providențialei îndatoriri de a-i civiliza pe barbari, iar acum suferim de propria-ne întindere și generozitate.

Și atunci pentru ce mă mai zbat eu? Pentru ideea de Imperiu, sau, poate, pentru puterea pură de care îmi vorbise Marcia?

Tocmai când “amicul” Philippus părea să câștige teren, în mod decisiv, un amănunt, evident mărunț, strică totul: bătrânul Urbanus, principalu-i adversar, se ridică spunând că ar cam fi, după calculele sale - sau ale teniilor lui, cum ziseră câțiva râzând - ora cinei, pe care în mod cert sfântul împărat Renatus abia așteaptă să le-o ofere.

A fost primul moment al acelei zile în care, instantaneu, toți, indiferent de vârstă sau loc păstorit, își dădură seama că se întâmplă ceva nefiresc.

Începeau, instinctual, să simtă acea izolare de cele lumești, pe care le-o pregătisem eu și pe care ar fi putut să o intuiască de dimineață, dacă ar fi urmărit, cu minimă atenție, discursul imperial. În fapt am și mizat pe indiferența lor, aproape impertinentă.

Veșmintele își făceau din plin efectul termic, după cum digestia își cerea drepturile complexe, amintindu-le tuturor că, oricât ar cugeta și indiferent la ce, o genune o cheamă pe alta, adică, în acest caz, spus mai explicit, bucătăria și vespasiana își adevereau implacabila complementaritate, dincolo de toate speculațiile dogmatice și noematice.

Îi priveam din observatorul meu, cum fremătau toți cu o nedumerire ascendentă, până ce unul dintre ei veni cu

incredibila știre că erau zidiți din ordinul meu, până în momentul în care vor da semn că și-au împlinit rostul pentru care fuseseră convocați.

Omnisciens le comunicase oribila veste printr-o fantă lăsată în zid tocmai în acest scop. Le mai spuse că împăratul în sacra lui bunătate, ca veghetor al purității Ecclesiei, s-a gândit ca în spiritul dreptei doctrine și spre a-i feri de o eroare, să-i despartă de lume tocmai pentru ca spiritul lor electiv să nu sufere vreo stricare.

Le-a fost remis, prin aceeași fantă și un mic volum, conținând pe scurt considerațiile mele, încheiate cu “întâi trebuie să cugetați, părinți episcopi, spre mai marea glorie a lui Dumnezeu, iar apoi să viețuiți întru deșertăciunea corpului”.

Mi-am mai aruncat o dată privirea peste lumesc înfometatul conciliu electiv, după care m-am retras spre a profita de liniștea unei nopți ce promitea spectacularele împliniri ale zilei secvente.

Cu totul impacientat de soarta subordonaților mei, dis-diminează mă afluam deja în intimitatea observatorului din Pantheum.

Totul era peste așteptări, astfel încât, fără modestie, am exclamat asemenea marelui Tullius (dar în sinea mea) “Mirabilă priveliște!”.

Doar Minucius și Philippus se vădeau integri. Ceilalți sforăiau și gemeau în cele mai bizare poziții, unele chiar lubrice, confirmându-mi sus-piciunile legate de dosita virilitate a onora. O umezeală cu iz de sudoare nocturnă, sămânță bărbătească, urină și excremente, domina marea incintă, dovedind încă o dată, prin absență însă, măreția civilizației apei, balneare sau latrinale. Dar aici, desigur, se aflau mai mult decât oameni, erau cei care viețuiau eminentemente cugetând, adică întru spirit...

Am aflat prin Omnisciens că nu au ales pe nimeni (după cum era de așteptat), ba dimpotrivă, după ce au aflat ce se întâmplă, a început o ceartă ca în forul de vite.

Se pare că și Minucius era nedumerit, deși, dacă era atât de inteligent pe cât îl credeam (și avea să se dovedească ulterior) și-ar fi putut da seama că e și în interesul lui ca Urbanus să-și ducă definitiv turma de tenii în lumea umbrelor, sau, în fine, în paradis, în infern... cum cred ei, lăsându-i lui jilțul Romei (cel episcopal, evident, și nu altul).

Le-am trimis un nou mesaj scris, în care m-am arătat surprins că, deși am înălțat rugi toată noaptea, pentru cel mai bun dintre cei buni, oricine ar fi el, ei totuși nu l-au identificat.

I-am asigurat că mă rog necontenit, așteptând verdictul lor electoral, că în continuare nimic lumesc nu îi va tulbura, pentru ca alegerea lor să vină din puritatea spiritului înălțat deasupra mizerabilei condiții corporale.

Primind rândurile imperiale, toți s-au înviorat vociferând. Nu înțelegeam prea bine, dar Omnisciens, care vizionase spectacolul deja în seara trecută, îmi spuse că frecvența cea mai notabilă o au cuvintele “foame”, “sete”, “bătaie de joc”, “nu se supune” și multe altele care oricum nu mă afectează cu nimic.

Am stabilit să revin abia peste o zi.

Așa am și făcut.

De data aceasta lucrurile primiseră o înfățișare gravă, semn că în curând va fi necesară intervenția grației imperiale. Nu puteam rămâne cu turma episcopală chiar înjumătățită.

Spectacolul era mi(ze)rabil: ierarhul din Sicca lingea o coloană de marmură, în căutarea umezelii, Urbanus horcăia, cu greu, în timp ce Minucius, îngenuncheat lângă el, se ruga cu nemișcate buze (exact cum recomandă subtilul Augustinus pe care l-am lecturat și eu) pentru a-i ușura chinurile (adică,

bănuiesc, pentru a-i aduce o mai rapidă expiere) superiorului său și - sper - cu gândul la posibila-i înălțare ierarhică.

Episcopul din Pictavia (câte nu flecărise el împotriva mea....) zăcea chircit într-o nișă (nefiresc pentru a mai fi viu) înspumat la gură ca un Incitatus biped, parcă privindu-și cu ochi sticloși propria limbă însângerată, căzută pe pardoseala purpurie, după o mușcătură de sine pedepsitoare (nici nu știam că fusese epileptic).

Cel din Lugdunum nu arăta nici el mult mai bine cu veșmintele-i sfâșiate. Într-o stare incalificabilă își rodea cureaua sandalei stângi, căci dreapta nu o mai avea.

Nimeni nu părea să-i mai reziste acestei desăvârșitoare încercări.

Și totuși, pentru ca Dumnezeu să-i poată selecta în voie pe cei mai buni, le-am mai dat încă o zi și o noapte de cugetare pură, după care devenea imperios(-al) necesar să-i scot la lumina zilei, căci și poporul - pe care nu e deloc greu să-l convingi de ceea ce vrei - era deja nerăbdător, de parcă s-ar alege vreodată cu ceva din faptul că ierarhii și conducătorii își împart puterea.

Dar, așa e bine.

Mulțimii de gură-cască (unii nici nu știau ce ar fi un episcop, cu atât mai puțin cine e) i-a fost prezentat un comunicat imperial în care erau aduse la cunoștința tuturor profundele temeri ale sfântului Sapiens Renatus, în legătură cu prelungirea nefirească a conciliului electiv.

Textul, foarte inteligent redactat, insinua (de aceea l-am și considerat necesar) că imperatorul depune toate eforturile posibile (rugăciuni nocturne și diurne, tămâieri, rugăminți directe, implorări pentru unitatea Ecclesiei) în timp ce episcopii nu reușesc să ajungă la un consens.

După prezentarea publică a învolburatei stări sufletești ce-l apăsa pe primul creștin al Imperiului, a sosit în secret la palat distinsul Cornelius (Vappa), aducându-mi o plăcută știre.

Venea din mijlocul cetățenilor care murmurau satisfăcuți (cu siguranța ușor stupidă specifică omului de rând, care atunci când e în mediu gregar se și crede important) laude la adresa imperatorului, singurul ce cu adevărat se gândește la binele Imperiului (în fond, cam așa și e).

Instantaneu mi-a venit o idee de o generozitate cu adevărat imperială, dar urmând să o punem în practică și ca pe una creștină. I-am spus, ușor interogativ, lui Cornelius, bătrânul înțelept:

“Ce-ar fi, distinse amic, să le împărțim celor ce așteaptă inutil la Pantheum, ceva grâu, sau făină, chiar și ceva vin, mai acru desigur, ca pomană din partea împăratului care se roagă pentru poporul său și pentru luminarea episcopilor săi...”

Vappa îmi răspunse doar atât:

“Dacă Dumnezeu lor există, cea mai bună dovadă este că tu ai rămas împărat; dacă nu există, cea mai certă probă este că tu ești împărat”.

Apoi adăugă totuși:

“Ar fi bine să fii de față la împărțirea pomenilor, chiar în genunchi - lângă cei care dăruiesc - și simulând o adâncă rugăciune (măcar la început, căci mai târziu oricum se vor îmbulzi), lupte în circ nemaiputându-li-se oferi, din păcate”.

Propunerea mi s-a părut deosebit de eficientă, deși genunchiul drept mă mai supăra uneori, după accidentul din iarnă când nobilul meu patrupead Sonipes alunecase într-o viroagă, în timpul dificilei inspecții pe care o efectuiam la legiunile dinspre Rhenus.

L-am chemat pe Valerius Sanifer, medicul meu cu îndreptățit cognomen, care mi-a spus că îmi va aplica, înaintea

spectacolului, o discretă genunchieră din lână rustică neboită, ce va face întru totul suportabilă temporara (și - sper eu - lucrativa) îngenunchiere.

Totul a decurs providențial: la apariția mea, mulțimea intră în delirul specific unor asemenea momente. Urlete, țipete, dar mai cu seamă urări de bine mângâindu-mi - recunosc - auzul:

“Sănătate împăratului nostru”, “Glorie sfântului Renatus” și altele auzite de mine altădată, în varii ocazii, exprimări ce, deși absolut iraționale și gregare, fac parte în mod necesar din structura manifestării.

Am ridicat brațele către cer (ideea Egregiei de a-mi scoate brățările și inelele se dovedi salutară) arătându-le tuturor un chip obosit de griji, pentru ca apoi să mă las în genunchi, luând poziția umilului rugător și închizându-mi ochii.

Toți amuțiră, după care îngenun-chiară, deși cel puțin jumătate, poate mai mulți, nu erau creștini. Dar merita căci pomana era pentru toți. Îi priveam printre gene, fără ca ei să observe și mă gândeam cu o îmbinare de scârbă și satisfacție, unde îi dusesse pe supușii mei învățătura episcopilor: la cea mai abjectă cerșetorie și obediență pomanagescă.

Brusc o săgetare, din genunchiul convalescent și până în călcâi, mă scoase din sterila meditație, făcându-mă să deschid ochii de-a binelea și să gem cu adevărat.

Câteva femei mature, aflate în primul rând, isterizate deja în prealabil, își scoaseră gluga (nu înțeleg cum o suportau în căldura aceea) și izbucniră în hohote de plâns, țipând:

„Imperatorul suferă pentru noi... Sfântul geme de durere pentru noi... Renatus, sfinte, vrem să ne doară și pe noi...”,

În sinea mea îmi spuneam că nu le-aș dori căzătura de pe cal suferită de mine, mai ales că violența fizică mi s-a părut

întotdeauna neplăcută și sterilă, iar aplicată femeilor - ceva imbecil.

M-am ridicat în timp ce câțiva liberti de încredere începuseră deja să împartă grâu și vin, cu măsurile utilizate în timpurile când mai ofeream și câte un spectacol de circ.

Aceleași posedate - căci nu le pot numi altfel - și câțiva pe măsura lor urlau că vor să fie lăsați să mă atingă - măcar veșmântul - și să-mi sărute picioarele de sfânt și mâinile.

Iată ceva cu totul neprevăzut (în fapt un mare succes), așa că eram sincer stingherit, mai ales că nu înțelegeam nimic: picioarele și mâinile i le sărutam eu Egregiei în cubiculum, dar să vină alții să mi-o facă în public mi se părea aberant, deși auzisem deja ceva despre aceste apucături insalubre.

M-a salvat din nou Omnisciens care, însoțit de un pretorian, m-a luat de subsuoară ducându-mă ca pe un sfânt epuizat de sacra comuniune, după ce anunțase că bunul imperator se retrage în oratoriu pentru rugăciunile vespérale și de noapte.

Am dormit soporific, după toate cele petrecute, ba chiar cu un plăcut simțământ de plutire celestă, generat probabil de sentimentul împlinirii terestre.

În zorii zilei reveni Cornelius Vappa, după o cercetare nocturnă a Urbei: efectul depășise intenția.

Toți sporovăiau despre genero-zitatea imperatorului și sfințenia lui, despre (asta mă interesa cel mai mult) infinita lui răbdare față de episcopii care prin nesfârșitele lor trâncăneli nu dovedesc altceva decât că fiecare ar vrea puterea pentru sine. Cărciumile și lupanarele avuseseră o noapte memorabil de lucrativă prin veniturile realizate.

Am decis, de comun acord și cu înțeleptul Cornelius, că azi ar fi bine să încheiem conciliul electoral sau ceea ce devenise acesta.

Înainte de spargerea peretelui ce despărțise zile și nopți în șir spațiul cugetării divin inspirate a episcopilor, de abjecția lumească a celor condamnați la împlinirea cotidiană a pânteceului, am mai aruncat o privire, neștiută înlăuntru, pentru a mă asigura de înțelepciunea hotărârii mele.

Zeci și zeci de corpuri, sau cadavre (urma să constatăm) în cele mai grotești poziții, cu veșminte sfâșiate, murdărite de efectele unui metabolism uitat deja, zăceau pe marmura perfect șlefuită a mărețului templu al tuturor zeilor.

Răsuflarea grea a unora era semnul vitalității lor. Putoarea locului devenise insuportabilă, dând indicii că unii intraseră în inevitabilă putrefacție.

Viabili, în adevăratul înțeles al stării, rămăseseră doar Marcus Minucius și Philippus. Vigoarea spiritului și a corpului, ajutată de o indelebilă ambiție, își spunea cuvântul. Era clar că nici unul din cei doi nu va ceda, ba mai mult, că va contribui fiecare la locul lui, la înjumătățirea Ecclesiei.

Zidul fiind dărâmat, i-am chemat întâi pe cei doi la mine.

Minucius era deja episcop al Romei, deși îi venea greu să creadă că ceilalți îl și acceptă ca primul între egali.

Philippus se impusese printre orientali, dar nici el nu spera într-o facilă recunoaștere a autorității întâiului printre colegi.

Eu le-am cerut un singur lucru, pe care l-au acceptat: în timp ce templul se golește - supraviețuitorii fericiți că au scăpat reușind să plece către ținuturile lor pastorale - și este curățit de cadavrele celor sucombați, să redactăm, fără nici o amânare, un act prin care Ecclesia și imperatorul aduc la cunoștință poporului credincios că marele conciliu electoral, chiar dacă nu și-a atins integral scopul, cu toată străduința sfântului conducător Sapiens Renatus, a constituit o probă a demnității celor puși să păstorească în numele lui Iesus.

S-a văzut în aceste zile că doar cei pioși au rezistat încercării, pe când cei nedemni de măreția dumnezeiască au mers în calea păcătoșilor, părăsind cetatea ce se înalță spre mai marea glorie a lui Dumnezeu.

Această magnifică încercare a vădit cine este cu adevărat fericitul bărbat ce n-a stat în calea păcătoșilor și nu a mers în sfatul celor fără de pietate, după cum spune și Psalmistul.

Am căzut de acord în toate mai repede ca oricând.

Marcus Minucius îmi sugerează să-i cedez marele Pantheon, spre a-l transforma în bazilică creștină.

I-am spus că sunt de acord - oricum suntem și amici - cu condiția să nu devină vreodată lăcaș de comemorare a celor decedați zilele acestea, chiar dacă în calendar mai este loc pentru martiri.

Dimpotrivă, răspunse subtilul meu amic din tinerețe, va fi spațiul sacru în care Dumnezeu l-a ales pe cel mai bun dintre cei buni. De asemenea îmi spuse că tot mai mulți dintre episcopii supraviețuitori îl alintă numindu-l tată, dar în limbajul familiar, adică papa.

Și Philippus era mulțumit, căci numeroși orientali l-au recunoscut în el pe cel mai puternic dintre ei.

După despărțirea de cei doi, m-am declarat satisfăcut în sinea mea.

Mai rărisem rândurile sfinților părinți, cei rămași mai făcuseră un pas pe dificila cale a sacralității, putând fi mai bine supravegheați spre a nu fi necesar un nou conciliu.

În fine, supărarea mărețului Ventricola putea să dispară după ce și corola creștinilor simțise pe propria piele câtă dreptate este în vechea cugetare despre întâietatea trăirii.

V

ÎNSEMNARE ACCIDENTIALĂ

O noutate plăcută la ore matinale poate transforma ziua într-o încântare, chiar dacă cele aflate se referă la vreo nulitate pentru care trebuie să scormonești asiduu în cotloanele memoriei spre a-ți da seama despre cine se povestește.

În fapt încântul îl poate provoca și zoritul purtător al știrii.

Frumoasa și distinsa Gaia Vinibula a fost în trecere pe la palat, la incerta oră a sărutului dintre noapte și zi.

Am îmbrățișat-o cu grație amicală mai mult decât imperială, în timp ce ea îmi șoptea delicat că acela care îl supărase pe Ventricola, un oarecare Scabidus (vai, cât de mică e lumea - mi-a străfulgerat prin minte) plutește precum un burduf, umflat cum n-a fost niciodată - nici chiar când își debita invalidele revelații de escroc mărunț - către Ostia, deja de ieri noapte, probabil că s-a și vărsat în mare cu generoasele unde tiberine.

I-am mulțumit frumoasei Gaia pentru preaplăcuta înștiințare, semn - și acesta - al începutului unei necesare purificări a lumii ce mă înconjoară. Stipendiul, i-am spus, va fi ca de obicei pe măsura grației mele și a priceperii ei.

Nu puteam accepta ca un păduchios ne semnificativ, precum acel respingător Scabidus, să atenteze la măreția lui Ventricola Venerabilis.

Și apoi, după cum prevăzusem eu mai demult, acești predicatori, “revelați” atoateștiutori, adică niște debili impostori neîmpliniți, trebuie treptat eliminați. Nu-mi fac rău mie, celui aflat atât de sus, cât mai ales, de la un moment dat, Ecclesiei, deasupra căreia tot eu sunt.

VI

ÎNSEMNARE DESPRE CEI NEÎNSEMNAȚI

Din nou - pentru a nu știu câta oară - mi s-a adeverit mai vechea-mi convingere: lumea e Imperiul, iar în afara lui nimeni nu poate reprezenta ceva, astfel că pe cât îi este cuiva mai mare străduința de a se individualiza, pe atât devine aceasta mai similară cu încăpățânarea debilă a imaturului care a dat prea devreme de plăcerea afrodisiacelor, iar acum nu știe cum să scape de efectul lor.

Bine spunea înțeleptul (probabil din proprie experiență) că după împreunare orice ființă este tristă.

Nu înțeleg apoi, ce poate fi acela un popor liber?

Simțământul libertății sau îl ai în sinele tău (deși am dubii până și în legătură cu această formă), sau nu. E ceva care generalizat devine vocabulă sterilă ca multe altele.

Pe de altă parte, e drept că în timp s-au petrecut anumite schimbări, încât Imperiul spre binele, lui nu mai are nevoie de toți cei pe care îi cuprindea odinioară.

Din păcate, îndepărtatul Orient, cel de dincolo de Iudeea și Assiria, ne-a vândit existența unora cu care va trebui să împărțim puterea orbitală. Asta însă nu mă deranjează în mod deosebit, pentru că, în fond, vorba lui Flaccus, diversitatea delectează.

Esențială rămâne integritatea Imperiului, așa cum este acum și un anumit suflu viguros, purtat dincolo de fruntarii, spre a nu se uita totuși că lumea civilizată e condusă de la Roma.

În rest, trebuie să le las de lucru și zeilor, și lui Dumnezeu, căci asupra Imperiului veghez eu, iar ce e dincolo de el le rămâne lor. Asta nu înseamnă că din când în când nu-L ajut și eu să îi strunească pe cei rămași în grija Lui, sau a zeilor lor.

Spre binele Imperiului însă, aceia nu pot fi cercetați decât în ansamblu, ca neînsemnați, eventual - la insistențele lor - potențial lucrativi.

Greu de înțeles și inutil de explicat de ce numai Roma poate fi providențială, în timp ce restul e ne semnificativ.

E foarte adevărat că, după cum ne învață Iesus, oamenii sunt egali în fața Tatălui Său, dar până să ajungă la El (dacă e așa? Iar dacă nu, tot nu se schimbă nimic) inevitabil trec prin viața terestră unde ordinea o facem noi, cei sortiți să conducem, adică Eu.

Iată, a și trecut o decadă de când am fost solicitat de o legăție a locuitorilor transdanubieni.

Întrevederea, lungă cât o clepsidră mare, deși oneroasă prin inutilitatea ei, a constituit fără îndoială un imens succes - ca spectacol - pentru mine. Mai exact, am simțit din nou ce înseamnă să fii cel mai puternic.

Mi se confirmă tot mai mult că puterea pură e, precum mi-a spus Marcia, adică - adaug eu - precum un nud feminin perfect.

Mi-am consultat în prealabil apropiații din varii domenii, spre a ști cât mai multe despre cei ce urma să fie primiți prin imperiala-mi generozitate. (Nu că m-ar fi interesat într-adevăr totul despre ei, căci în asemenea situații, diplomatice - cum li se spune - mai re-levant și convenabil poate fi ceea ce nici nu există, decât ceva ce e cu adevărat. Ca imperator, în general, ca Dreaptă a Lui pe pământ - mai nou - n-am înțeles și nu înțeleg ce rost pot avea tratativele despre ceea ce este, atâta timp cât Eu statuez totul?)

Vrând-nevrând sunt constrâns fie să-mi trimit interlocutorii la plimbare - există atâtea locuri strălucitoare în Roma - fie, din urbanitate, să le dau o reprezentare gratuită, spunându-le cu convingere tot ceea ce de fapt nu cred. (Vai, de câte ori mi s-a-ntâmpat...)

Pe de altă parte nici nu le poți spune în față că pur și simplu, în afară de propria-ți putere, adică Imperiul care ți-o reprezintă, nu te interesează nimic altceva. (Ce m-aș face fără posibilitatea acestor însemnări...?)

Am fost informat de către Omnisciens că legația este una semibarbară, din provincia părăsită de divinul Aurelianus.

Remanenții s-au bucurat deci, la timpul potrivit, de cetățenia dată de mărețul Caracalla, așa că ar putea fi cercetați cu oarecare interes de către bunăvoința imperială. Însă în raport cu ceea ce doresc ei, există o serie de semne interogative (și inutile - cum aveam eu însumi să constat).

Legatia îl avea în frunte pe un oarecare Lucius Uterinus Incertus, conducător local, individ într-adevăr civilizată, superior multor concetățeni de-ai săi care, din păcate, reveniseră la putoarea șubei ovine pare-se totuși ceva mai bine argăsită decât cea sardă, atât de întristătoare prin tot ce emană (dar, ce să-i faci, sarzii sunt în mijlocul Imperiului...)

Ca întotdeauna Omnisciens nu mi-a lăsat aici un dubiu onomastic.

Lucius își luase numele de Uterinus, cu bună știință pentru a sublinia că are aceeași mamă cu noi, romanii, deci că locul i-ar sau le-ar fi în Imperiul unde s-au născut.

(Foarte interesant aspect, chiar incitant, numai că în contextul actual nu are relevanță pentru mine, căci conducerea e știința interesului propriu și nicidecum a drepturilor istorice, atât de discutabile încât fac bună vecinătate cu ficțiunea.)

Cognomenul de Incertus - clarifică același Omnisciens - i l-au dat (pe drept, după cum o va dovedi purtătorul însuși) cei din ținuturile tangente fostei provincii a divinului Traianus, tocmai din cauza unei evidente nestatornicii: când le vorbește supușilor săi - ce au început să cam uite și ei de băi publice și private, de vespasiene, de drumuri pavate, de scripte rânduite în tabulariu - se mândrește cu epitetul de Dacus; când convorbește cu cei din afară, este nesmintit Romanus.

Considerând că Omnisciens fusese cam malițios, amicul Varronianus, cu privirea umezită și vocea tremurând de emoție, îmi atrase totuși atenția asupra unui aspect mirabil, anume că transdanubienii rostesc cea mai curată și nestricată latină dintre foștii barbari, ceea ce ar fi de luat în seamă.

E într-adevăr strălucitor și ce-mi spune acest curator al limbii: încă o dovadă cât de providențială e latina noastră și cum i-a scos pe mulți din nelumină...

Sunt adânc impresionat... numai că nu văd nici o legătură cu ceea ce mă interesează pe mine în ziua de azi, cu puterea mea.

Bineînțeles că nu le-am spus-o amicilor mei, mai ales lui Varronianus, atât de sensibil când e vorba de știința limbii, încât e în stare să se isterizeze la auzul unui accent greșit, sau să lăcrimeze vestalic, precum în cazul acestor semibarbari.

Oricum, în domeniul său e măreț și imbatabil, în al meu - inutil, dar și impresionant căci mi-e amic.

I-am primit pe Lucius Uterinus Incertus și ai săi, a doua zi.

M-a intrigat, la prima vedere, aspectul pestriț al legației: Lucius purta o togă din lână de un colorit nu tocmai impecabil, era ras destul de proaspăt, dar cam neîndemânatic sau cu un instrument de proastă calitate (după urmele faciale).

Ceilalți patru însoțitori vedeau un amestec vestimentar cam supărător pentru ochii și nările mele. Erau nerași până sub priviri, ceea ce le conferea o oarecare ferocitate, inutilă de vreme ce ei aveau nevoie de mine și nu invers.

S-au înclinat respectuos în fața mea - ceea ce nu mi-a plăcut - dar nu era cazul să fiu impresionat de un gest pe care mulți l-ar face, dar nu apucă din cauza faptului că nu pot să-mi irosesc timpul imperial cu primiri nelucrative, sau smintite.

După prezentări - de asemenea inutile, căci fiecare știa pe cine are în față - i-am dat cuvântul lui Lucius, rugându-l să-mi expună direct pentru ce venise(ră).

Cunoșteam, evident, motivul, căci altfel nu-i primeam, dar trebuia să mimez un interes patern-interogativ pentru frământata lor problemă.

(Ce plicticos e - dar și ce liniștitor - când știi dinainte răspunsurile; dar și ce satisfacție estetică îți dă interpretarea impecabilă a unui mare rol).

Lucius spuse solemn, într-o latină într-adevăr demnă de lacrimile lui Varronianus al meu, că dorește în numele locuitorilor transdanubieni să fie reprimiți în Imperiu, al cărui cetățeni nu au încetat o clipă să se considere și a cărui limbă o vorbesc cu toții genetic.

Opinia lor este - continuă același cu sobrietate - că ei nu poartă nici o vină pentru decizia lui Aurelianus, pe care îl consideră pe mai departe ca unul din părinții lor, dar și frate, alături de divinul Traianus, desigur.

În timp ce Uterinus perora pe nobila noastră zicere, nu numai că nu simțeam deloc invocata noastră comaternitate, dar mă gândeam cu (aproape) sincer regret la faptul că din tot ce auzeam lipsea un lucru esențial: interesul meu și al Imperiului.

Continuă cu un gest impresionant: bărboșii din spatele lui depuseră la picioarele mele, cu o solemnitate stângace, cam

potrivită - ce-i drept - cu vestimentația lor barbarizantă, patru coșuri mici cu împletitură destul de delicată.

Mi-au plăcut.

După ce fură dezvăluite, Lucius - cu vădită satisfacție, aproape sigur de victorie - îmi clarifică simbolistica darurilor trimise de poporul său în dorința revenirii în Imperiu.

În primul coșuleț era o bucată de pământ transdanubian care parcă fremăta; mi-a trezit sincer curiozitatea: un șoricel nu știa cum să se afunde mai bine, dar teama și nervozitatea îl făceau puțin eficient. Lucius spuse solemn:

“Împărate Sapiens Renatus, e semn că poporul îți închină ție și mai marilor noștri părinți și frați romani, pământul său cu tot ce viețuiește în el”.

Indubitabil, eram impresionat. Dar, nu știu cum - probabil pentru că nu-mi pot permite pierderea uzului rațiunii - mi-am amintit de poematicele munți ce se screm pentru a naște un ridicol șoricel.

Și totuși, gestul era admirabil în chiar inutilitatea lui, făcându-mă să cred că mai marii mei au născut un popor sensibil la frumos.

Al doilea coșuleț conținea un pește de mărime mijlocie, pescuit, după cum am aflat, în ape de munte. Obișnuit cu asemenea daruri, mi-l imaginam deja preparat - cu alese condimente pentru cina intimă cu Egregia, când aflu că sunt tot în fața unui simbol:

“Divine Sapiens, poporul meu îți dăruiește apele sale cu tot ce mișcă și viețuiește în ele...” continuă Uterinus.

Eram din nou impresionat, dar și lucid gândindu-mă că, dacă ei ne dau aproape tot ce au, cui mai dăm noi ce ne prisosește?

Al treilea coș era acoperit cu o plasă dincolo de care se zbătea - vădit speriată - o păsărică, semn că transdanubienii îmi

sau ne cedau și văzduhurile lor cu tot ce fâlfaie în ele. Având în vedere că nu cred în plăsmuirile creștinilor mei despre înaripatele armate angelice, cu văzduhul nu prea am ce face, deocamdată.

În fine, din ultimul se vedea un mănunchi de săgeți, amintindu-mi instantaneu și nu prea plăcut de securea din mănunchiul de nuiele al lictorului. Simbolul însă era unul minunat.

Umflându-și pieptul, Lucius Uterinus spuse:

“Mărețele imperator, victorios Părinte al Imperiului, săgețile noastre din coș sunt semn că poporul meu îți oferă întreaga lui putere de luptă, împotriva tuturor celor ce ating malefic Imperiul. Primește-ne deci, divinule Sapiens, cu tot ce avem.”

Iată - mi-am zis - o prezentare mirabilă.

Tocmai când era să mă cuprindă slăbiciunea momentului, Iulius Fictor, singurul meu amic istoric - e nevoie și de așa ceva - îmi șopti discret că aceleași simboluri le folosiseră barbarii transdanubieni în timpul lui Domitianus și al divinului Traianus, dar exact invers, în deșarta speranță că ne vor pune pe fugă; adică atunci, noi, stăpânii lumii ar fi trebuit să fugim de săgețile lor, precum șoarecele sub pământ, peștele în adâncul apei și pasărea în înaltul cerului.

Interesant ce-mi spune Fictor, aș zice chiar că probează subtilitatea simbolului, iar Uterinus avea să mi-o confirme în continuare.

Pentru a certifica toate cele patru coșulețe, Incertus îmi spuse fără dubii că, dacă i-o cer, este dispus să-și abandoneze toți aliații de până acum, spre a-și dovedi onestitatea față de Imperiu.

Mărturisesc că mi-a plăcut această declarație de posibilă fidelitate, căci mă puneă, în fine, față în față cu cineva care

înțelegea că puterea și conducerea nu au nimic în comun cu așa-zisa tărie de caracter, oricum, inutilă.

Dar, același Fictor îmi șuieră cu perfida-i limbă de istoric să nu-mi manifest satisfacția, pentru că, de la Aurelianus încoace, transdanubienii nu-și respectaseră aici o alianță.

În ciuda avertismentului șoptit, îmi plăcea acea flexibilitate remarcabilă a lui Incertus ce-l dovedea a fi un subtil și lucid conducător, numai că în același timp mă gândeam la posibilitatea ca următorul trădat să fiu eu, adică Roma, ceea ce era inacceptabil.

Și, oricum, era clar că nu am nevoie de ei în Imperiu.

Am reținut totuși oferta săgeților, adică a potențialului de luptă, ceea ce mi-a ușurat misiunea.

Cugetând la faptul că se aflau între Imperiu și barbarii dinspre Orient, că însuși preabunul și divinul Traianus supusese spațiul transdanubian tocmai pentru a avea un limes cât mai confortabil, i-am răspuns lui Incertus:

“Distinse Lucius Uterinus, ascultându-te am simțit cum crește în mine simțământul fratern. Dorința celor pe care îi reprezinți este pentru noi semnul împlinirii Imperiului, așteptat de mult timp.

Transmite-i poporului tău încântarea imperatorului în fața darurilor primite. Voi veghea ca ținutul transdanubian - ce mi s-a oferit cu atâta generozitate - să fie parte a Romei, în viitorul pe care Dumnezeu îl va stabili, căci eu, Sapiens Renatus, sunt doar dreapta Lui pe pământ.

Ca imperator și curator al celui Atoateștiutor, mă voi ruga zi și noapte pentru ca El să-mi dea cât mai limpede și cât mai curând semnul cuprinderii voastre în deplina-mi stăpânire.

Nobile Lucius, din dorința de a vă ști de pe acum sub a Urbei protecție, transmite-i gloriosului tău popor divina mea binecuvântare imperială și sacra misiune de a apăra cu

necruțătoarele-i săgeți fruntariile Imperiului, spre a accede la siguranța păcii romane, atât de necesară tuturor.”

Dacă m-a crezut sau nu asta nu are nici o importanță, în schimb cred că am obținut un intermediu destul de eficace între Imperiu și barbarie.

Oricum, e limpede că îi pot domina și fără să le ofer nimic.

Va fi necesar să le trimit periodic câte un mesaj imperial în care să le comunic iminența reprimirii în Imperiu. Mi se pare preferabil, decât să-mi vină prea des la Roma acest Incertus făcân-du-mă să-mi pierd timpul.

După o întrevvedere ca aceasta nu pot decât să-l îngân cu plictis pe divinul Titus “mi-am pierdut ziua”.

Tocmai când speram să-i văd înclinându-se spre a pleca, insistențul Lucius îmi spuse cu nedisimulată plăcere că cei mai mulți dintre ei au îmbrățișat deja odinioară doctrina lui Iesus, că, deci, și din acest punct de vedere ei urmează calea Imperiului, considerându-mă de pe acum cap al credinței lor.

Mărturisesc că această ultimă declarație l-a făcut pe Uterinus tare sărman în ochii mei, desigur independent de intenția sa. Am început chiar să mă îndoiesc de subtilitatea inteligenței lui.

De unde să fi știut acest neînsem-nat transdanubian cu togă incertă (deși, dacă ar fi un adevărat conducător, ar trebui s-o bănuiască) că nici propria-mi credință nu mă interesează (poate aici nu există...) dară-mi-te aceea a vreunui popor. Cui i-ar folosi?

I-am spus că mi-e cunoscută și apreciez imens pioșenia poporului său, că rugăciunile mele se înalță și pentru ai lui, trezindu-mi de fiecare dată alese sentimente paterne. (Bine spunea Cotta: ce ușor e să vorbești despre ceea ce nu există...)

În fine, interlocutorul meu mai adăugă într-o generoasă pornire distructivă că, dacă eu consider necesar, el este gata să culce la pământ și ultimele vestigii ale timpului în care ai săi nu Îl urmau încă pe Iesus.

Eram deja atât de sătul de tot ce auzisem, încât m-am prefăcut neatent pe moment, nu fără a cugeta la faptul că mai bine ar utiliza puținul care le-a rămas, decât să-l distrugă. I-am răspuns:

“Nobile Lucius, du-i neamului tău îndemnul sfântului imperator Sapiens Renatus: luptați pentru Imperiul care va fi odată și al vostru și înălțați din ruine cât mai multe bazilici spre mai marea glorie a lui Dumnezeu.”

Ce să le fi spus, dacă asta voiau să audă?

Până la urmă veni și ora despărțirii.

Se înclină parcă mai respectuos decât la venire. I-am înmânat lui Lucius Uterinus Incertus o epistolă către glorioasa lui gintă - redactată bineînțeles înaintea convorbirilor noastre - abundând în tot ceea ce voiau transdanubienii să afle din partea mea, adică a Romei, dar presărată și cu termeni îndoielnici, adică numai bună spre a fi dusă de unul cu cognomenul Incertus.

Că el s-ar putea să nu prea creadă în mesajul meu, asta nu mai contează, căci nu i se adresează lui, ci poporului în numele căruia pretinde că a venit.

Depinde cât de inteligent va ști să-și îmbrobodească supușii. Apoi, promisiunile nu costă nimic, iar a nu spune un lucru până la capăt nu înseamnă a minți.

Și iarăși mă întreb ce m-aș face fără aceste însemnări?

Ce hidoasă devine lumea...

VII

ÎNSEMNĂRI DESPRE GRAȚIA MINCIUNII

În seara trecută am simțit parcă o anume teamă din partea distinsului Varronianus. Îl convocasem, după apusul soarelui, la mine în oratoriul imperial, iar sârmanul bătrân crezuse că vreau să-i pun la încercare credința, suspiciune cu atât mai înfricoșătoare pentru el cu cât nu trecuse la doctrina lui Iesus și nici nu intenționa.

L-am primit cu o sinceră îmbrățișare amicală - și nu altfel -lămurindu-l că în locul unei rugăciuni - oricum prea puțin credibile pentru mine - prefer un colocviu cu un roman inteligent și nepervertit, iar ca spațiu, cel mai potrivit mi se pare cel în care ne aflăm, căci nu ne vede (în mod cert) și nu ne aude (probabil) nimeni (desigur în afară de Cel pe care Îl reprezintă eu).

Mi-a explicat întâi temerile sale: simțindu-se pesemne tot mai întemeiați, creștinii, de fapt numeroși ierarhi, susțin din ce în ce mai mult că doctrina lor ar fi cea oficială, a Imperiului; ceea ce ar însemna că tinde către unicitate.

Se teme - continuă bătrânul - ca nu cumva și edictul divinului Constantinus să fie răstălmăcit în sensul transformării lui dintr-un act de toleranță, într-unul de impunere generală, așa cum auzise din gura unui episcop tare dornic de putere (deci, m-am gândit eu, tot nu s-au liniștit).

În asemenea condiții - mi-a mai mărturisit Varronianus - preferă o ultimă baie cu venele deschise, căci nu concepe ca la

vârsta, ce se vrea a demnității, să-și schimbe credința, ca un măscărici debil, chiar dacă alții au făcut-o (aluzia nu era la persoana mea, căci Varronianus era printre intimitii care înțelegeau formula mea adeziune la doctrina lui Iesus).

Am încercat să-l potolesc.

(Intrase într-o nervozitate aproape morbidă și, în ciuda răcorii din oratoriul imperial, își ștergea fruntea și ceafa cu o cută din toga candidă precum respectabila-i barbă întotdeauna atent tunsă și amintindu-mi permanent de divinul imperator cugetător Aurelius).

I-am spus că atâta timp cât eu conduc Imperiul, fiecare va fi liber (măcar în sinea lui - dar m-am ferit să o și exprim) să creadă ce și în cine va voi.

Și apoi, ar fi ridicol ca tocmai intimitii să se teamă, când știu ce crede (sau, mai curând nu crede) imperatorul.

În concluzie la această neplăcută introducere, Varronianus mai adăugă doar că el nu poate să mintă.

Observația m-a uluit tocmai pentru că, fiind un eminent orator și nu numai gramatician și stilist, spusese la viața lui - de până acum cel puțin - atâtea neadevăruri încât, dacă ar fi fost luat în serios, murea demult înecat în scuipatul auditoriului din for.

O făcuse însă întotdeauna în numele plăsmuirii artistice (e drept - uneori și la cererea mea) cu atâta grație și suavitate, încât până și adversarii săi mârâiau interogativ dacă nu cumva e acest Varronianus o reîncarnare a rostuitului Tullius...?

După aceea colocviul nostru o luă pe alte căi, neprotocolare dar anoste, astfel încât în toiul nopții, după plecarea temătorului meu amic, m-am întrebat dacă n-ar fi fost totuși mai plăcut să stau singur în oratoriu, simulând rugăciunea imperială în care poporul (partea lui credincioasă desigur) avea

atâta încredere, și amintindu-mi-i când pe cei de la *Țâța Caprei*, **când pe cei ce trebuie eliminați.**

Ce m-a iritat mai mult în afirmația lui Varronianus a fost faptul că mi-a readus în memorie ceea ce învățasem tocmai de la el.

Îmi reamintesc fidel dimineața în care m-a plesnit de cinci ori cu vergeaua de alun (am meritat-o, recunosc și acum) pentru că de pe tăblița mea cerată lipsea explicația despre posibila legătură intimă dintre cuvintele *minte* și *a minți*.

Îmi răsună din nou în urechi reproșul său magistral:

“Dacă nu știi că până și la nivelul vocabulelor se vădește o strânsă legătură între *minte* și *a minți*, nu vei fi niciodată un adevărat conducător!”

(Când mă gândesc că o asemenea problemă nu mi-o pusesem nicidecum atunci fiind doar un discipol ascultător și eminent. Doar în după-amiaza acelei zile, începând să mă ardă palma dreaptă - care nu scrisese ceea ce trebuia - am avut o străfulgerare neroniană - puerilă desigur - zicându-mi în sinea mea că, dacă aș ajunge imperator, l-aș trimite pe Varronianus pe urmele bătrânului Anneus.)

În sfârșit, am aflat ulterior că etimologia impusă atunci cu vergeaua - deși sună atrăgător - nu ar fi tocmai corectă, ceea ce - imperial cugetând acum - nu are importanță. Și totuși am reținut-o ca pe o parte esențială în educarea unui viitor imperator.

Să fi ajuns acolo încât să renege însuși frumoasele învățături despre mirabila noastră limbă? E greu de crezut, dar oricând posibil.

În fond, de vreme ce intriganta legătură poate exista, înseamnă că trebuie să fie spre folosul omului, în virtutea faptului că toate sunt de la El. Doctrina lui Iesus îmi este într-adevăr de mare utilitate în direcția aceasta.

Nu numai că înțeleg foarte bine ce voia să-mi transmită distinsa Marcia, la una din recentele întrevederi (fiind cam răgușită, mi-a spus în legătură cu dubiul meu doar atât “mințește, Sapiens!”), dar am aflat de curând de la noul episcop al Romei, amicul Marcus Minucius, că însuși discipolul lui Iesus, pescarul Petrus, a mințit - și încă nu o dată și nu în legătură cu oricine - afirmând că nu-și cunoaște magistrul.

Ecclesia se străduiește din răspuțeri să repare eroarea acestui intim al nefericitului iudeu, vorbind elegant de “lepădarea” lui, ceea ce mi se pare un sofism penibil, căci tot minciună trădătoare mi se arată a fi fost.

Mai zic unii că ar fi făcut-o spre binele Ecclesiei. Mă întreb eu însă al cărei Ecclesii? Căci cea de azi nu exista.

Trebuie să accept însă că acel Petrus - în ciuda umilei sale condiții - a fost un mare vizionar. Iată, trecând peste reprobabilu-i gest, mulți îl consideră azi ca fiind primul episcop al Romei.

Din punctul meu de vedere, a făcut un lucru util: dacă ar fi rostit adevărul ce ducea la năruirea puținului existent, atunci, pe cine aș mai fi înfometat eu și cine m-ar fi numit Dreapta Lui pe pământ?

Apoi, evoluția spectaculoasă a pescarului (aud că nu se simțea prea bine în prezența doctului Paulus) este încă o dovadă că acela care minte pentru un bine general și de viitor trebuie înălțat (evident, nu pe cruce, căci până și pe el l-au țintuit cu capul în jos).

Rezultă logic de aici că adesea clamatorul adevărului - mai ales dacă devine supărător pentru utilitatea publică - trebuie sacrificat (nu o dată chiar spre satisfacția și împlinirea lui).

Și astfel am ajuns să înțeleg mai bine justetea făptuirii mele din vremea când Dumnezeu încă nu mi se arătase spre a-mi încredința viitoarea-I Cetate.

Altminteri, puterea nu are nimic comun cu adevărul căci, în fond, distinsul Pontius - poate doar în trecut, fără conștiința dimensiunii - a formulat o interogație zguduitoare prin universală absență a răspunsului și deci prin inutilitatea ei.

Deși admir modul corect în care s-a spălat pe mâini, totuși, a te întreba și a întreba "Ce este adevărul?" înseamnă a nu fi un conducător adevărat, a nu simți puritatea puterii. În ultimă instanță, a fost și el un provincial și nu imperator.

Ceea ce nu pot eu pricepe însă este dorința imperativă a unora de a fi crezuți de subiecții lor, indiferent ce spun.

Îmi explică regișorul Armeniei - un aliat pe care demult nu mai contez, fiind prea departe - că nu a reușit să-i convingă pe ai lui de necesitatea unui nou pact cu Roma, prea puțin credibil chiar și pentru el, dar pe care - având în vedere darurile primite din partea noastră, pentru a lupta împotriva barbarilor - s-a obligat în fața mea și a Senatului să-l încheie.

Exprimându-mi mirarea față de pretenția lui, mi-a replicat că simte nevoia să fie crezut întotdeauna, pentru că el reprezintă puterea.

Ca (virtual) aliat mai puternic, mi-am permis să-i spun în față că are apucături puerile și că, dacă ar fi un adevărat conducător, nu s-ar frământa cu propria-i credibilitate, asemenea cugetătorului debil, tocmai pentru că reprezintă puterea, mai exact deoarece este puterea.

Și, ca să-i ofer o lecție, i-am dat un exemplu prezent:

Deși știu că el nu crede aproape nimic din frazele mele spuse în calitate de imperator, eu nu-mi fac nici un fel de probleme, fiind cel mai puternic, atât de puternic încât sunt însăși puterea, ba chiar, de la o vreme, voința divină pe pământ.

Dacă acum l-aș trimite instantaneu la Carcera Mamertină, chiar fără nici un motiv plauzibil, nu mi-aș face griji în privința credibilității actului ordonat, ci în legătură cu îndeplinirea lui cât

mai rapidă și eficientă. Ce le-aș spune celorlalți? Vechea fabulă: a fost un trădător.

Nu știu ce și cât a înțeles din lecția mea micul și frământatul rege, dar sunt sigur că a părăsit curând Roma (deși nu mă gândeam la nimic rău, fiind un individ nesemnificativ).

Am constatat însă, cu oarecare tulburare, că există totuși momente în care cad și eu pradă morbului măruntei doriri de a fi crezut. Deunăzi am pățit-o precum Ennius și Naevius.

Amicul episcop Marcus Minucius mi-a trimis o invitație la un intim conviviu - ca în timpurile trecute - ce urma să se țină la domiciliul său. Mă asigură în hortativa-i epistolă, că nu vom fi imperator și episcop, ci amicii Sapiens și Minucius.

La ora convenită am intrat în vestibul împreună cu nelipsitul meu pretorian și îi spun servului care m-a întâmpinat, să mă anunțe celui ce trimisese invitația.

Acesta dispăru după o draperie groasă, într-o altă încăpere.

După câteva momente de tăcere s-a auzit - destul de ostentativ - vocea lui Minucius care printre ciripiturile Venusiei - frumoasa-i amantă de care știam cu toții - zise: "Spune-i că nu sunt acasă..."

Mesagerul se conformă, iar eu, în calitate de amic înțelegător, m-am întors la palat.

A doua zi, deja de dimineață, Omnisciens mă anunță că sunt căutat de episcopul Marcus Minucius. Eram fericit că pot să i-o plătesc atât de repede, deși probabil venise să-și ceară scuze (pe undeva îl înțelegeam că preferase voluptuoasele nebunii ale Venusiei).

I-am ieșit în întâmpinare spunându-i:

"Minucius, eu nu sunt acasă".

Începu să râdă cu plăcere în timp ce eu mă îndreptam deja către încăperea din care venisem.

Văzând că sunt foarte serios, veni după mine zicându-mi:

“Bine Sapiens, dar nici chiar așa, pe toți zeii, sau în numele lui Dumnezeu, fă-o și tu mai discret, ca și mine în seara trecută...”

La acestea însă i-am răspuns cu calm:

“Adică, eu, amice Minucius, doar auzindu-ți vocea, am crezut că nu ești acasă, iar tu, deși afli pe față de la mine că nu sunt acasă, tot nu vrei să crezi??”

Simțeam tot mai intens că sunt totuși imperator și nu amic, iar neîncrederea lui mi se părea culmea insolenței.

VIII

ÎNSEMNARE DESPRE CARITATEA EGREGIEI

Nu conțenesc să-i aduc laude împărătesei pentru modul exemplar, chiar sublim, în care a înțelege și înțelege neîntrerupt necesitățile Imperiului și, deci, implicit pe ale mele.

Recunosc cu îndreptățită satisfacție că fără acțiunile Egregiei, sacralitatea mea ar fi mult mai palidă în ziua de azi.

Am urmărit-o pe împărăteasa mea la unul din actele-i caritabile de răsunet în rândul creștinilor din Roma: le-a distribuit sărmanelor, vechi bucăți de țesătură, spre a-și acoperi deplin corpul, căci conform sacrei doctrine, femeia nu trebuie să-i ofere nimic vederii (câtă perversitate în acest gând: cu cât e mai învăluit ceva, cu atât devine mai incitant și mai atrăgător).

Mă întreb doar cum să mai interpretezi atunci cuvintele tulburatului (în fapt excitatului) Septimius Florens, atât de înverșunat încât, din ceea ce spune, ajungi să înțelegi tocmai normalitatea (deși el este tare departe de ea).

Pătimașul african nu vrea să audă de podoabe, de pomadă, ba chiar ordonă ca femeia să nu așeze nimic peste ce a dat Dumnezeu. Iată o cugetare imperativă căreia, deși creștină, îi subscriu cu întreaga mea ființă, precum uneia imperiale, căci ce poate fi mai frumos decât nudul feminin? (Mi-a confirmat-o inclusiv în artă Silvius Maximus, un atât de fin cunoscător al frumosului).

Vedeam în ochii tinerelor creștine - dar și în ai celor mai în etate - atâta recunoștință față de binefăcătoarea lor încât o

lacrimă mi s-a prelins pe fața emoționată, pierzându-se discret printre firele bărbii.

La primirea darului, unele femei, deși mature (adică, tocmai de aceea, după cum aveam să aflu, amintindu-mi de cele ce voiseră să-mi sărute picioarele) izbucneau într-un plâns cam necontrolat, morbid aproape.

Una dintre ele, într-adevăr atrăgătoare - ochioasă și cu forme împlinite - primind din mâinile Egregiei bucata de țesătură, țipă scurt:

“Fecioara... Împărăteasa...” după care căzu în leșin.

O luară în primire câteva dintre pomenite, dar, în loc să o stropească cu apă rece, îi încrucișară mâinile pe piept și începură să se roage în jurul ei. După câteva boscorodeli de-ale coreligionarelor, frumoasa leșinată începu să-și revină.

Am tras cu urechea la primele ei cuvinte, căci era firesc să nu prea înțeleg exact legătura dintre fecioară și împărăteasă, mai ales că împreună cu Egregia am format (aproape) dintotdeauna un cuplu natural, poate cam zbânțuit uneori, dar normal.

Gâfâiala creștinei îmi amintea pe moment de cea a Sibilei apăsate pe piept de frumosul Appollo, deși, în cazul acesta, nici nu putea fi vorba de o asemenea plăcută tortură.

Le spuse cu greu rugătoarelor din preajma ei - care mai mult îi luau aerul - că o văzuse pe mama lui Iesus, pe Maria, în clipa când degetele ei atinseseră accidental mâinile darnice ale Egregiei.

În ochii suferinzi de neîmpliniri ale celor care o ascultau licărea tot mai evidentă flăcăruia invidiei.

În timp ce Egregia constata cu ușurare că mai are doar câteva bucăți de împărțit (sub aceeași privire imperială și conjugală admirație), știrea măreței viziuni se răspândi fulgerător prin mulțimea de femei. Se auzeau în rumoarea incintei tot mai insistent voci clamând:

“Sfânta Egregia... Sfânta noastră mamă... Sfânta Egregia...”

Am fost într-adevăr mulțumit de modul în care a reușit totul.

.....
De când fusesem declarat sfânt, la acel memorabil conciliu, aveam un simțământ de parțială (ne)împlinire văzând străduințele Egregiei în a-i conferi plinătate noii mele personalități.

I-am spus răspicat amicului Minucius, după cele întâmplate în Pantheum, că, de vreme ce l-am ajutat cu atâtea sacrificii să devină episcop al Romei, să facă bine și să găsească un procedeu prin care să o sanctifice cât de curând și pe împărăteasă (acum apreciez plenar ingeniozitatea ierarhului meu).

De fapt tot ce s-a petrecut a fost rezultatul beneficei îmbinări între două cugetări pragmatice menite conducerii.

Minucius a coordonat nașterea mirabilei viziuni: îmi spusese inițial că avea nevoie de producerea unei minuni care să o așeze pe Egregia sub semnul sacralului. Faptul că fusese și până atunci Mamă a Imperiului nu era suficient.

Brusc mi-am amintit de adoratoarele mele (genunchiul mi s-a vindecat complet) și i-am propus să apeleze la ele.

Minucius îmi replică însă că e nevoie de o femeie integră, nu de sărmane isterizate care au uitat demult să mai cânte la flautul lui Priapus (sănătos cugetă amicul meu și în timpurile acestea, mi-am zis în gând).

Incertitudinea o rezolvă tot el la sugestia frumoasei lui Venusia.

Trimise după o amică de a ei, la refugiul fostelor prostituate maltratate, al cărui curator binefăcător era de mulți ani tocmai Egregia.

Frumoasa ochioasă cu forme împlinite fu instruită de însuși Minucius, cum să leșine și când să-și revină.

Placita - nu m-am putut abține să-i aflu numele - își manifestă încântarea de a o servi pe împărăteasă, căreia îi datora ieșirea din cloaca trecutului. Își putea manifesta de asemenea voluptatea interpretării, căci făcuse parte în copilărie dintr-o familie de histrioni.

Problema darurilor pe care urma să le împartă generoasa Egregia, am rezolvat-o eu.

Auzisem că în erariul lui Saturnus mai zornăiau niște sesterti pentru noile cămăși ale legionarilor de pe limesul oriental (sunt oricum atât de îndepărtați, încât nu cred că principala lor grijă este vestimentația).

Am mai aflat, prin Omnisciens, că o parte din rezerva de țesătură - la mijloc fiind neglijența curatorului militar - fusese roasă de șoareci, devenind deci optimă pentru ceea ce doream eu, mai ales că sărmanii creștini detestă tot ce e bun, frumos și strălucitor.

Echivalentul pecuniar l-am scos deci din erariu și i l-am oferit lui Minucius pentru a-l ajuta să acopere unele cheltuieli făcute în numele Ecclesiei, țesăturile i le-am dat Egregiei, iar pe curatorul militar l-am trimis în judecată pentru fatală neglijență în gestionarea bunurilor armatei, adică pentru trădare. Trebuia decapitat înainte de viziunea frumoasei Placita.

Spre surprinderea mea, tocmai Minucius - în calitate de episcop - îmi sugerează că și Placita ar trebui să dispară fără urmă, pentru ca apoi el să o sanctifice ca vizionară înălțată la ceruri.

De data aceasta l-am contrazis: era prea atrăgătoare și inteligentă această femeie, ca să piară ca un mărunț creștin. Am decis să o fac însoțitoarea unei alte frumoase, a priceputei Gaia Vinibula.

Minucius nu avu încotro și acceptă.

.....
După “revigorarea” ochioasei vizionare, cele care o readuseseră la “suflare”, îngenunchează în fața Egregiei, cerându-i cu ochii tulburi de lacrimi, să accepte darul sfințeniei pe care frumoasa leșinată îl citise pe chipul ei, precum și grația conducerii tuturor femeilor creștine.

Egregia, realmente impresionată (deși i-am atras atenția să nu se lase furată de spectacol) le spuse (precum o instruisese amicul nostru ierarh) că doar mâinile episcopului cuprinzătoare de Sfânt Spirit pot decide aceasta.

Să meargă deci, cu credința în frunte, și să-i povestească aceluia minunea petrecută; ea nu poate hotărî căci, deși împărăteasă, în fața Ecclesiei e doar femeie, ființă umilă.

(Altă stupizenie phalusocrată a bunilor mei creștini, cugetam eu în timp ce împărăteasa dovedea un talent uluitor).

Lucrurile își urmară calea firească prestabilită. Minucius convocă un conciliu episcopal italic (cei mai mulți erau de-ai noștri - așa speram - adică supraviețuitori din Pantheon) în fața căruia lectură referatul cuprinzând amănuntele mirabilei viziuni.

După discuțiile necesare, s-a statuat sanctificarea împărătesei, ca împlinire a mesajului trimis de Dumnezeu și de Fecioara Mamă a lui Iesus, prin apariția chipului Ei peste cel al Egregiei.

Secretarul episcopal Acerrimus, un foarte bun observator, îi transmise însă - după dezbateri - lui Marcus Minucius lista celor care avuseseră discrete ezitări în privința sanctificării. Nu erau mulți, dar - aprecie just episcopul meu - devenea imperios necesară eliminarea lor într-un mod exemplar (fapt care avea să aibă loc cât de curând, căci o ciocnire a puterilor nu e niciodată de dorit).

Mărturisesc că am un simțământ de plinătate. Femeile creștine se află acum sub o certă supraveghere, deși, îmi spune

Egria - la rândul ei fericită - îi trezesc mai curând sentimentul mizericordiei, căci multe dintre ele, uitând de demnitatea matroanei romane, s-au lăsat târâte în mocirla umilinței predicată cu atâta perfidie de toți neîmpliniții vieții.

Cercetându-le a constatat că unele suferă cu siguranță de tulburări mintale, căci până și cele măritate refuză să-i mai ofere corpului plăcerea dată de legiuirea naturii. Doar astfel își explică izbucnirile nefirești ale unora. Probabil că trecerea anilor le va mai potoli.

Utilitatea lor însă este mai presus de orice dubiu: dovedesc o fidelitate incontestabilă. Acest lucru l-au vădit chiar acum câteva zile.

Ca Mamă Sfântă, Egria a decis după sanctificare să transforme orfelinatul de fete și refugiul fostelor prostituate maltratate, în așezăminte monahale (împărăteasa era de acord cu mine că sunt prea multe, dar deocamdată acestea erau cerințele) urmând ca femeile care vor sta pe viață acolo, să fie eternele mirese ale lui Iesus.

(Egria se dovedea mai știutoare și mai pricepută chiar decât mine...)

Spre surprinderea (aproape) generală, s-a constatat că nu toate năpăstuitele vieții doreau să rămână, ba unele au declarat cu insolentă și ironie că nu vor să devină nici un fel de mirese, preferând logodna periodică.

Împărătesei și mie ni se dădeau peste cap anumite planuri, căci intenționam să scăpăm de frumoasa Lucia Pulcheria - amica fiului nostru Prudens - "măritând-o" cu Iesus și nu cu cine dorea ea.

Cu această ocazie însă am putut vedea ce înseamnă benefica - pentru noi - fidelitate a celor trecute în negura abstenței dincolo de pragul minții.

Într-un delir (amintindu-mi mai curând de cel al bacantelor) mulțimea isterizată încep să le lovească pe cele ce refuzau ostentativ caritatea sfintei împărătese și mame. Lapidarea provocă și câteva victime, facilitând acțiunea vigiliilor urbane, venite curând la fața locului. Situația era atât de gravă încât, în consens cu episcopul Romei, am decis ca persoanele recalcitrante să fie închise spre a fi judecate și condamnate.

Am acceptat ideea lui Minucius după care o exemplară curățire prin foc se impune tot mai mult.

Oricât ar fi de dureros (am și consensul Egregiei) vom organiza o procesiune solemnă prin care să fie purificați atât episcopii eretici cât și femeile rătăcite.

Uneori puterea necesită caritate, dar simțământul caritabil fără sacrificii nu are înțeles.

IX

ÎNSEMNARE DESPRE DOUĂ LUCRURI BUNE

Nu încape nici un dubiu asupra alegerii făcute de mine în trecutul mai îndepărtat sau mai recent: Marcus Minucius rămâne un amic adevărat și un episcop care înțelege rațiunea puterii.

Proaspăta sa inițiativă mi-a reconfirmat că pentru un statut temeinic al puterii imperiale e nevoie de apropiați și intimi. Cine se leagănă în iluzia că își poate înălța forța de unul singur, comite o gravă eroare.

Cel puțin până ajungi în punctul suprem ai nevoie de o întregă armătură umană bine selectată, de care însă trebuie să știi să te îndepărtezi rațional și elegant, căci acolo sus nu este loc decât pentru unul singur, iar acela sunt eu - puterea supremă.

(Vai... cum mă pierd în mărețe cugetări...)

Marcus Minucius, în calitatea-i de ierarh, a exprimat deunăzi o idee magnifică: mi-a spus că gândindu-se la augmentarea legăturii dintre sfântul imperator și Ecclesie, a avut o revelație.

Parcă văzuse chipul imperial apărând pe un perete al bisericii în care se întâmplase el meditând.

Rezultă clar din această viziune că Dumnezeu îi trimisese dezlegare să inițieze noua modalitate de onorare a Dreptei Lui pe pământ.

Ar urma, continuă episcopul Romei, ca în marile bazilici ale Imperiului să fie reprodusă imaginea mea, cu atât mai mult cu cât în ultimul timp dovedeam o dărnicie crescândă în a le

ceda temple creștinilor, uneori chiar și modice sume pecuniare. (Dar asta oricum nu prea frecvent, căci la cât de eficienți se dovedeau în arta cerșitului spre mai marea glorie a lui Dumnezeu, cugetam tot mai intens cum aş putea pune mâna măcar pe o parte din încasările lor. Eventual un nou impozit, dar asta rămâne de văzut).

Fiind între patru ochi, i-am confirmat amicului Minucius că a plăsmuit-o strălucitor și că sunt de-a dreptul încântat de spiritul său vizionar, absolut necesar în edificarea Cetății Lui.

L-am întrebat direct ce dorește în schimb, căci doară nu născuse o idee atât de grandioasă, uitând de sănătosul nostru “îți dau ca să îmi dai”.

Serios cum îl știu, Minucius mi-a solicitat fără ambiguități să-i cedez Ecclesiei, pentru eternitate, colina lui Vaticanus (unde s-ar afla și mormântul pescarului Petrus) spre a-și fixa acolo sediul.

În fond, mi-am zis în sine, pentru a-l și a-i avea sub supraveghere, nu era rău, dar mi se părea cam mult.

Tot el adăugă pe un ton glumeț, purtând însa certitudinea reușitei:

“Nu pierzi nimic Sapiens, căci până și vinul vatican e atât de prost încât poezii îi spun venin!”

Spre a evita totuși o victorie prea facilă a episcopului meu, i-am dat de înțeles că e cam mult deodată. Îi cedez spațiul din jurul presupusului mormânt, urmând ca extinderea Ecclesiei să se facă progresiv, în timp.

Cu inteligența-i caracteristică amicul ierarh se arată mulțumit, spunându-mi că acela care nu apreciază mărunțișul, nu merită punga plină.

I-am dat dreptate, bineînțeles.

După câteva zile revelația întâistătorului Romei a fost dată publicității. Poporul s-a bucurat ca de obicei fără să știe de

ce, dar e clar că întotdeauna celor mulți le plac minunile cu atât mai mult cu cât sunt mai stupide și mai inutile pentru ei.

Vedeam fețele lor, în forul divinului Traianus, când un homuncul al Ecclesiei, diacon sau așa ceva, le aduse la cunoștință revelația episcopului Marcus Minucius; toate erau precum același volum desfășurat și multiplicat în mii de exemplare, lectura fiind identică: radiau plăcerea de a mai sta inutil câteva ore în loc public, ascultând ineptiile cuiva, pentru a avea apoi subiect de însuflețite conversații în cârciumi și lupanare.

Și, ceea ce era mai grav, se aflau printre auditori numeroși legionari, creștini desigur, ce de mult trebuie să fi uitat de nobila obligație a întreținerii șoselelor din Imperiu.

S-au găsit - din păcate - și câțiva mârâitori, cum se mai întâmplă, dar au fost repede identificați, urmând să fie cercetați pentru marea procesiune de purificare pe care o aveam în vedere împreună cu Ecclesia, către începutul primăverii.

Tot Marcus Minucius propuse - cu îndreptățire - să fie începută de urgență materializarea viziunii sale, pentru a li se putea spune celor mulți că, în fapt, în unele cazuri chipul sfântului imperator apăruse instantaneu pe pereții sacrelor bazilici, pictat nu de mână umană, ci angelică.

Asemenea locuri vor fi declarate consacrate, iar vizitarea lor și rugăciunea în fața mirabilului portret de origine divină se vor face contra unei modeste sume pecuniare, totalul periodic fiind împărțit între punga Ecclesiei și erariul imperial.

Ascultându-l atent pe mărețul episcop al Romei eram efectiv inundat de fericire: eu, Sapiens Renatus, am fost cel ce a intuit minunata față ascunsă a acestui om și amic. Ceea ce spunea era atât de frumos - și de lucrativ în același timp - încât ca imperator, ca sfânt, ca tot ceea ce sunt, cuprindeam o inedită

împlinire. Simțeam că, de data aceasta, trebuie să înalț o rugăciune de mulțumire în oratoriu.

Momentul însă nu era consonant cu așa ceva, căci timpul trecea fără parcimonie.

L-am convocat pe amicul Silvius Maximus împreună cu nobila-i consoartă Sobria Lilifera, cea dătătoare de soluții echilibrate și distinse precum numele-i și meritatul cognomen.

Eram de față cei cu adevărat amici: eu cu Egregia, Marcus Minucius, Silvius cu Lilifera.

După ce a fost expus totul, pornind de la viziune și terminând cu urgentarea pictării portretului (pe ascuns în unele locuri), distinsa Lilifera, pătrunzând dincolo de semnificațiile imediate, propuse ca în bazilicile mari portretul să fie făcut din mozaic, având o mai pregnantă tentă a eternității căci, în fond, e vorba deja de un sfânt. Soluția ni se păru tuturor bine argumentată.

S-a mai pus problema locului în care să fie așezată sacra imagine.

Silvius Maximus avea desigur soluția optimă: pe un perete lateral, după intrare, în așa fel încât credincioșii să dea cu ochii de ea, inevitabil, atât când pătrund cât și când ies din bazilică.

Marcus Minucius îl completă amical pe Silvius, adăugând că și din punctul lui de vedere soluția apare ca amiabilă: credinciosul intră în bazilică cu sfântul chip al imperatorului, pe care nu-l uită cât timp e înăuntru, pentru ca apoi să iasă tot cu el, purtându-l deci în ochii minții și afară. Știindu-l Dreapta Lui pe pământ, credincioșii - prin aceasta - se vor gândi mereu la Dumnezeu, fără a uita însă cine Îl reprezintă.

Iar eu, în gând, i-am completat - desigur tot amical - și pe Marcus și pe Silvius, zicându-mi că, de vreme ce pe El tot n-au cum să-L vadă vreodată, e bine ca și la intrarea și la ieșirea din

bazilică creștinilor mei să li se fixeze temeinic în cap - și pe calea ochilor - cine îi conduce aici pe pământ și de cine să le fie teamă neîncetat.

Profitând de moment l-am întrebat pe amicul episcop dacă nu s-ar cuveni să facem - alături de al meu - portretul Egregiei, de acum și ea sfântă împărăteasă.

Marcus însă propuse să nu ne grăbim. Revelația va fi extinsă în timp.

Adică, voia să spună, pe măsură ce voi extinde eu dreptul de proprietate al Ecclesiei asupra colinei lui Vaticanus. (Într-adevăr știe să-și apere inteligent interesele, cu ajutorul meu, desigur).

Mărturisesc din nou un simțământ de împlinire. Ideea portretului sacru mi se pare la fel de bună ca și aceea cu schimbarea numelui în momentul creștinării.

Cum să nu ai tot mai mulți adepți când printr-o simplă mutație onomastică îi faci pe oameni să creadă (sau să încerce să se prefacă) ceea ce nici tu nu crezi, că sunt absolviți de toate nelegiuirile precedente, că sunt precum nou-născuții.

Desigur, trebuie fie să fii tributatar unei mari debilități mintale ca să subscrii sincer la așa ceva, fie - ca în cazul meu - să fii slujitorul providențial al rațiunii supreme care e Imperiul... Puterea, sau, în sfârșit, să fii un mare ticălos.

Mă întrebam nu demult, ce s-ar întâmpla însă dacă și în noua mea calitate - aceasta de sfânt imperator - în virtutea statutului meu și pământean, aș acumula în timp noi erori (presupunere evident absurdă căci El nu poate greși, iar eu, încetul cu încetul, devin El), ajungând să mă rușinez de mine însumi?

Răspunsul a venit firesc tot din divin inspirata-mi cugetare:

Aș convoca iarăși un conciliu spre a le înfățișa tuturor revelația avută în oratoriul imperial, după care, de bună seamă, mi-aș schimba numele simțind probabil fericirea sugarului împlinit.

X

ÎNSEMNARE DESPRE O PROCESIUNE

De comun acord cu distinsul episcop al Romei, sacratissimul Marcus Minucius, am decis ca în această primăvară să dăm o consistență deosebită sărbătorii pascale, marcând astfel Resurecția lui Iesus printr-o procesiune solemnă care să se imprime pentru mult timp în memoria vulgului credincios și în general a tuturor, dar care să fie și un semn luminos și fierbinte că puterea Lui pe pământ o reprezintă Ecclesia avându-l în frunte pe veghetorul suprem, adică pe mine, Sfântul imperator Renatus.

Parcă totul a fost precugetat în mod divin spre a se potrivi cu intențiile mele. Sugestia-mi de a se alege o dată semnificativă a fost mirabil concretizată de Minucius.

În actul episcopal adresat Urbei și lumii se arată că ziua în care Iesus a fost crucificat va fi una de maximă purificare, prin foc, încât pătimirile celor căzuți în păcat să fie pe măsura celor ale marelui Învățător și astfel cei atinși de flăcări să fie ajutați în strădania de a ajunge mai repede și mai curați în împărăția Lui.

Erorile săvârșite de păcătoșii noștri nu trebuie să se mai vădească în momentul înfățișării la Judecata Lui. Tocmai de aceea Ecclesia și supremul ei veghetor, în marea lor bunătate vigilentă, au datoria de a împlini curățirea acelorora în drumul lor spre suprema fericire care e moartea dătătoare de înviere în lumea Lui, a celor drepti în eternitate.

Deplin înțelegător al sacrelor sale îndatoriri față de El - Cel Atotputernic, Cel Atoateștiutor - sfântul imperator îi cheamă pe toți cei ce simt vreo necurăție în cugetul lor, să vină să se confeseze, spre a primi apoi flacăra pie a rugului.

(Așa suna mesajul prepaschal al lui Minucius și - aveam să constat în scurt timp - amicul meu știa ce spune, sau scrie, chiar dacă pe moment reușise să mă intrige.)

Procesiunea avea să se desfășoare lângă Câmpul lui Mars, semnificând de data aceasta lupta victorioasă pentru purificarea sufletelor dusă de Ecclesie, în frunte cu Supremul Veghetor.

Când mă gândesc ce bâlci ordinar a ajuns justiția Romei de când le-am încredințat-o și creștinilor, parcă nu-mi vine să cred. Și totuși vremurile sunt de asemenea natură încât nu se poate altfel.

Au ajuns să spurce jurisprudența noastră, cu niște aserțiuni dementiale, doar pentru a nu-și contrazice absurditățile zise dogmatice.

Îmi spunea recent amicul Iustus - cel îmbătrânit în dreptatea legilor vechi - că fusese aproape la un pas de lapidare în preajma Saturnaliilor creștine - sau Creațiunea cum îi spun ei - când izbucni într-un râs sincer, auzind noua maximă - presupusă ca juridică de către niște monahi cam urduroși și încuiați - conform căreia - râdeți, zeilor! - fecioarei însărcinate i se dă crezare.

Ce poți să mai spui? mă întrebă același Iustus. Tot el adăugă, cu o notă de tristețe, confirmându-mi că e ultimul nostru jurist adevărat:

„O voi repeta până la focul din urmă: când argumentul suprem e sacrul, încetează orice logică și orice rațiune. Oricine poate fi învinuit de orice crimă.”

Venerabilul Iustus avea perfectă dreptate, numai că tocmai dementul adus de el în discuție îmi era mie favorabil în păstrarea și întărirea puterii în timpurile mai noi.

Minucius și monahii săi (refularea sexuală a unora îi ducea la niște perversități mentale aproape incredibile) studiind vechea legislație inventară un nou delict, cel de crimă de lezare a sacralității, oarecum asemănător formal și nominal celui de crimă de lezare a maiestății. Diferă însă probatoriul, căci acum, fiind vorba de lucrarea diavolului, nu mai sunt necesare probe în adevăratul sens al cuvântului și nici martori.

Vinovatul în sine, implicit păcătos, se constituie în probă și martor. Dacă mai și recunoaște, atunci totul este perfect. Iar dacă nu, va fi ajutat să o facă spre ușurarea sa sufletească. Procedul - ca să nu zic procesul - e într-adevăr uluitor. Ce poate fi mai simplu decât să judeci pe cineva, invocând ceea ce nu se vede.

Mi se pare uneori că inventarea și implicarea diavolului reprezintă o realizare mai mare decât toată cartea iudeilor despre Dumnezeu sau fabulele pilduitoare ale lui Iesus.

În fond dacă o fecioară poate fi însărcinată (până și grecii, capabili de multe minuni, l-au pus pe Zeus al lor să nască prin țeastă și nu prin ce nu avea) și mai trebuie și crezută, înseamnă că orice devine posibil.

De fapt nu jocul minții e periculos, ci impunerea absurdităților lui.

Dar ce să mă mai mir, când neguțatorul meu de mirodenii, cu care conversez adesea plăcut după întoar-cerea-i din țara inzilor (tare m-a încântat fabula despre măseua canină a Învățătorului lor), îmi relata că îl ascultase la țărmlul îndepărtatului Ganges pe un înțelept al locului care încerca din greu să demonstreze că acesta e fiul femeii sterpe.

Iată o problemă care nu mă frământă deloc tocmai datorită depărtării la care se află. Oricum, pe inzi nu intenționez să mi-i supun vreodată.

Să revin mai bine la fiii mei, cei căzuți în eroare.

Au fost aduși la judecată întâi episcopii care au cântit discret (dar fatal pentru ei) împotriva sanctificării Egregiei.

Procesul îi convenea și lui Marcus Minucius de minune pentru că erau tocmai cei ce refuzau să-i recunoască întâietatea printre toți ceilalți ierarhi.

Am convenit cu episcopul Romei să împărțim pe din două dificila lucrare: Ecclesia nu putea trimite pe nimeni la moarte căci, prin Iesus, era dătătoarea vieții eterne în perspectiva căreia trebuia să judece. Dar, cum pentru a ajunge la nemurire era nevoie de eliminarea corpului, am stabilit ca actul condamnării (și implicit al execuției) să-mi aparțină, ca unuia așezat deasupra tuturor, dincolo chiar de sacralitatea terestră.

Neinspiraților episcopi li s-a adus la cunoștință, prin lectura unui monah (nu-mi plac, dar sunt utili) - erau zece (și mai marii noștri le sacrificau zeilor al zecelea ou, pe cel mai mare, ei fiind însă toți la fel de mari, vor avea aceeași soartă) - că au devenit purtători ai diavolului astfel încât, orbiți de el, s-au făcut malițioși, respingând mesajul divin venit și prin Marcus Minucius, întâiul dintre episcopi.

Diabolica cecitate i-a împiedicat să vadă cu ochii sufletului sacralitatea sfintei Egregia, aducând astfel supărarea lui Dumnezeu. Diavolul lucrează dolosiv, tocmai de aceea e necesar acest proces prin care se va decide purificarea lor, căzuți în erezia nerecunoștinței.

Focul va distruge carcera corpului, iar astfel sufletele lor vor fi libere, căci diavolul nu va rezista sfântului proces care i-a fost intentat. În calitate de ierarhi vor înțelege că li se oferă -

prin grația Ecclesiei - calea cea mai sigură de a accede la El, curăți, pregătiți spre a intra în marea oaste a nemuritorilor.

Eu îi crezusem mai inteligenți pe episcopii supraviețuitori în Pantheum.

Deși din actul de acuzare era limpede că nu au nici o șansă (doară nu pregătisem cauza, împreună cu Minucius, ca să le probăm nevinovăția) unii încercară să vocifereze, negând că ar avea relații diabolice.

Li s-a atras atenția că totul se poate dovedi prin ei înșiși. Parcă își chemau tortura cu propria voce.

După ce s-au mai potolit, tribunalul a concluzionat că de vreme ce nu au curaj să mintă, înseamnă că dincolo de adevărul clamat atât de ostentativ (încât s-ar putea să nu fie adevărat) se ascund lucruri mult mai grave. Procedul elongației se dovedi benefic în provocarea confesiunii juridice. Deși, în general, aveau încheieturi viguroase, după câteva pârâituri ale gleznelor și umerilor, au recunoscut hidoasa legătură pe care o întrețineau cu diavolul, satisfăcându-i neagra lubricitate cu aceeași parte a corpului cu care luau loc în sacrul jilț episcopal.

Oribila apucătură a fost confirmată de secretarii lor aduși ca martori, corpul delictului reprezentându-l pernița protuberantă pe care și-o punea fiecare, de la o vreme, înainte de a se așeza.

Dată fiind gravitatea celor consemnate, s-a decis, spre ușurarea drumului către focul sacru, emasculearea celor în cauză.

Sentința finală a fost cea firească: purificarea prin rug pentru a-i ajuta să ajungă pioși în fața Lui. Dacă nu s-ar fi încăpățânat unii, totul ar fi decurs mai repede, dar, din păcate, cel căzut în eroare persistă în neînțelegere tocmai când i se vrea binele.

Deși sufletește era o imensă povară, am convenit cu Marcus Minucius să continuăm în aceeași zi cu judecarea cauzei

femeilor care o înfruntaseră pe Egregia în divina ei caritate. Îndatoririle mele ca sacru constructor al Cetății Lui nu permit ezitări sau oboseli.

Și totuși, de data aceasta mi-a fost mai greu.

Deși mi-am depășit demult umila condiție umană, brutalitatea față de frumosul feminin mă întristează și mă revoltă în continuare. Iar libidinoșenia bărbaților neîmpliniți - cu atât mai mult.

Dar, cum puterea pură, spre care sunt chemat să tind, nu are nici o determinare, am trecut și de acel nefericit moment care mi-a fost oferit tocmai în virtutea supremației mele.

Au fost aduse câteva zeci de persoane, fete și femei. Deși cam zdrențăroase unele dintre ele, toate erau frumoase, dar ușor tulburate.

Oare de ce nu s-au supus la momentul potrivit? Pe de altă parte le și înțelegeam: după o viață liberă, chiar libertină, acceptarea viețuirii într-un așezământ monahal apărea ca o debilitate monstruoasă.

Le regret sincer, dar procesiunea din săptămâna pascală trebuia să-mi evidențieze puterea și nu compasiunea.

Cu aceeași durere am observat-o printre cele din față pe Lucia Pulcheria (dacă aranjam acum câțiva ani să fie ucisă discret, nu ajungeam aici și nu trebuia să-mi exilez propriul și unicul fiu, atât de imbecil încât niciodată nu-mi va ocupa locul).

Actul de acuzare era aproape identic cu cel prezentat episcopilor.

Același monah îl lectură, ară-tându-le că toate au lezat sacralitatea împărătesei tocmai atunci când caritatea ei se revărsa asupra lor prin voia divină. E limpede că numai prezența diavolului putea provoca așa ceva.

Nevoind să fie miresele lui Iesus și-au trădat necurata legătură cu diavolul, atracția către acest blestemat mire al întunericului și răului.

Și mai grav era faptul că în ziua precedentă au refuzat toate să se confeseze monahilor trimiși prin carcere spre a le ușura sufletele oricum pierdute.

Lectura fu întreruptă intempestiv de vocea Luciei Pulcheria care strigă spre a fi auzită de toți:

“Sunteți o adunătură de porci... iar scursoarea asta monahală care ne prezintă așa-zisa acuzare, a venit noaptea trecută la mine, pe furiș și m-a pus să îngenunchez în fața lui, după care și-a ridicat veșmântul punându-mi-l peste cap și spunându-mi că mă va ajuta dacă îi încânt fluierul dintre picioare. Bineînțeles că i l-am scuipat, căci pute mai rău decât șuba sardă...

După un moment de muțenie generală, și celelalte începură să vocifereze confirmând că o pățiseră cu confesorii, cam la fel.

Eu mă uitam însă la turma de monahi aflați de față: aveau chipurile atât de contorsionate de o murdară libidinoșenie - amintindu-și toți de scabroasa neîmplinire nocturnă din carcerile acestor nenorocite - încât urmărindu-le mișcările mâinilor ascunse, îmi era evident că se masturbau ațintindu-și ochii spre ele, cu o ferocitate dornică de a le vedea pe rug, dacă altfel nu reușiseră.

Evident că Marcus Minucius, cu specifica-i autoritate, potoli zgomotele, după care fu invocat argumentul irefutabil: toate cele spuse de ele dovedesc în plus, dacă mai e nevoie, prezența diavolului, căci și presupunând prin absurd că blasfemiile proferate aici ar fi adevărate, tot probă diabolică ar constitui pentru a deturna cugetarea sacrului tribunal.

Deci, dacă recunosc că i-au ademenit pe pioșii monahi, cu chemări satanice, grația divină îndeamnă judecătorii la clemență: nu vor arde de vii, ci vor fi strangulate în prealabil, spre a nu fi nevoite să-și vadă pieirea nerușinatului corp.

S-au arătat mai înțelepte, mai demne decât episcopii și mai realiste. Au strigat că nu recunosc nimic, după care au început să arunce în dreapta și în stânga invective nu tocmai plăcute neîmpliniților bărbați.

Urma să fie purificate după cei zece episcopi.

În fine a venit în fața tribunalului o pereche între două vârste, Vacerrosus și Vacerrosa.

De cum și-au deschis gurile, mi-am dat seama că sunt debili mintal (conform cu numele purtate), dar erau tocmai potriviți pentru ceea ce dorea Marcus (am înțeles îndemnul din mesajul său prepascal): au îngenuncheat, fără să le-o ceară cineva, și delirând și-au exprimat fericirea de a-și mărturisi înfiorătoarele păcate săvârșite.

Ambii făceau spume la gură, iar de la un moment dat nu se mai înțelegea nimic. El parcă grohăia, în timp ce ea șuiera; un spectacol dezgustător, dar necesar. Nu știu de unde i-au cules pioșii monahi, dar îmi trezeau impresia mizerabilei decăderi a lui Gaius și Gaia.

După ce căzură în leșin, monahul judecător le cercetă balele, anunțând că începeau să se înverzească, semn incontestabil al unei respirații satanic inspirate.

Deși cei doi apucaseră înainte să-și mai exprime dorința de a fi răstigniți, tribunalul respinse cererea ca necanonică în măsura în care Vacerrosa era femeie, deci nu putea beneficia de grația crucii. Și, oricum, crucificarea nu mai era demult punitivă, ci recompensatoare.

S-a decis purificarea lor alături de ceilalți, cu sublinierea publică a faptului că ei vor ajunge primii în fața Fiului divin, căci înșiși și-au mărturisit această pie dorire.

.....
Pregătirile de la Câmpul lui Mars fuseseră cumplite deja înainte ca sacrul tribunal să-și fi încheiat lucrările, încă o dovadă că sănătosul pragmatism roman supraviețuia, fiindu-i chiar util Ecclesiei.

Trupele vigিলiei urbane îi mobilizaseră exemplar în primul rând pe locuitorii periferiei, dar și pe ceilalți, căci era bine să (mă) vadă cât mai mulți.

Cei mari veniseră în număr mulțumitor, semn pentru mine că nu mai aveau dubii legate de sacralitatea maiestății mele.

Zeci (chiar centurii - cred că fuseseră incluși în numărătoare și mârâitorii contra imaginii mele revelate precum și o sumedenie de mărunți anonimi intrați în atenția Ecclesiei) de stâlpi țâșneau din mormanele de crengi uscate și butuci, anunțând un magnific spectacol purificator, atât pentru cei ce-și mărturisiseră păcatele, cât și pentru cei care, privindu-l, urmau să o facă în viitor, căci acesta e doar începutul.

La urcarea pe tribună (aveam o față tristă și îngândurată, apăsată de oneroasa răspundere paternă a condamnării propriilor fii și fiice) poporul începu să se roage cu voce ridicată, pentru ușurarea sufletească a sfântului imperator. Au fost instruiți prin intermediul monahilor să nu mă aclame (e drept că mă și plectiseau deja cu aceleași urări), căci eram pradă celei mai adânci dureri sufletești resimțite vreodată de un părinte.

Condamnații erau deja legați.

Marcus Minucius nu le putu ierta episcopilor săi nesupunerea, astfel încât, pentru ca umilința finală să fie desăvârșită, ordonă ca la picioarele fiecăruia să-i fie așezate pe crengi propriile testicule.

Spectacolul îmi cam depășea imperiala imaginație, dar în planul puterii era desăvârșit.

Femeile îmi trezeau și acum compasiunea, dar inutil și pentru ele și pentru mine.

Perechea degenerată exulta sinistru. Chipurile lor vădeau fericirea dementului împlinit în momentul în care constată că nu trebuie să-și cresteze propriul corp, căci măcelarul a apărut la momentul potrivit.

După rugăciune a fost aprins imensul rug, în timp ce un cor de castrați înălța mulțumiri Tatălui Celest și celui terestru, adică mie, pentru bunătatea de a-i fi trimis pe cei ce sfârâiau deja, către viața eternă. Oricât de tare behăiau angelicii scopiți, urletele celor înflăcărați se auzeau tot mai tare, iar mirosul de friptură umană devenea din ce în ce mai dominant, contrastând cu ideea de purificare.

Poporul era mut de tot, un infante perfect, cum se și cuvenea să fie.

Totul funcționa însă impecabil; fuseseră aprinse mari cantități de tămâie pe talgere imense, astfel că putoarea dulceagă începu să facă loc aromei sacre, semn al înfrângerii definitive a nimicniciei corpului.

Părea că întregul Câmp al lui Mars e o torță divină.

Sentimentul purificării principiale devenea tot mai convingător. Nu puteam să nu mă gândesc în acele înălțătoare momente, la măreția focului primordial gândit de greci - iar dacă tot ajunseseam cu gândul la ei - și la cât de inefabil ar fi fost totul dacă în mijloc s-ar fi aflat și stâlpul lui Philippus, perfidul episcop din Constantinopolis.

XI

ÎNSEMNĂRI DIN *VIAȚA SFÂNTULUI RENATUS*

Deși, în mod normal, ar trebui demult să mă aflu dincolo de fericiri și amărăciuni (în manifestările publice îmi și reușește de minune), există momente - intime desigur - în care mă mai las copleșit de câte o plăcere (nu mă gândesc acum la cele venusiate, cu totul firești și necesare), dar asta nu se cade să o știe nimeni în afară de El, căci cine altcineva mi le poate trimite.

Oare astfel vrea să mă verifice dacă am ajuns să cuprind puterea pură?

Încă nu am răspunsul, încă sunt prea mulți în jurul meu, încă nu sunt toți pătrunși cumplit de sacralitatea mea, încă nu mă înconjoară destulă puritate, iar rugurile sunt totuși întâmplătoare sau doar ocazionate.

Tribunalul - inițiat împreună cu Marcus Minucius - judecă uneori ca o adunătură de babe perverse, fără o continuitate demnă de vigilența puterii. Așa-zisa nevoință a membrilor lui se manifestă mai curând prin morbidă refulare, exact în direcția cea mai eronată, astfel încât nici nu ar trebui să mă mire imbecilitățile pe care le debitează monahii cuprinși prea adesea de delirul neîmplinirii.

În loc să se prăbușească unii pe dalele locului de judecată, intrând în spasmele colicilor mintale (de parcă în ei ar fi diavolul), mai bine ar împlini - fie și pe ascuns - toate nevoile corpului, spre a judeca mai aspru și fără încetare tot mai numeroasele cauze referitoare la crima de lezare a sacralității.

Îi voi purifica pe toți debilii care au impresia că îmi fac pe plac fiind la fel de încuiați la corp, precum sunt la minte.

Nu am nevoie de indivizi prinși de orele rugăciunilor, gândindu-se între timp la plăcerile ce le sunt refuzate de propria lor debilitate, ci de oameni integri, capabili să aprindă rugul purificării la oricare vigilie din noapte, căci cugetând la necesara continuitate, am ajuns la concluzia că așa cum mai marii noștri vegheau la nestingerea altarului Vestei, tot astfel eu va trebui să inițiez neîntreruptul rug al purificării.

Focul va arde zi și noapte - păzit de cei ce-mi înțeleg lucrarea întru mare pietate - gata oricând spre a-l învălui pe fericitul pornit spre Eternitatea Lui.

Am observat că nu tuturor le place moartea publică, iar pe de altă parte prea multe procesiuni ar putea crea un sentiment de obișnuință tributară nedoritei uzări a pudorii, în general.

Existența unui rug, înflăcărat în permanență, chiar lângă locul judecății (sau, mai curând, în imediata lui apropiere) ar crea intimitatea dorită de unii în momentul ultim, adică al trecerii în viața eternă.

Cei neînsemnați își pot încheia mărunta viață terestră precum și-au trăit-o, în timp ce aceia care s-au arătat prea mult în public, extrovertindu-și erorile, vor avea ocazia, unică prin caracterul ei final, de a fi doar cu propriul sine, față în față, în clipa supremă.

Iată cât sunt încă totuși de uman în tot ceea ce cuget și asta de bună seamă ca un reflex al permanentei griji față de subiecții mei, de Imperiu. Poate tocmai de aceea acum, când am luat stilul în mână pentru a face câteva plăcute însemnări, am ajuns din nou la marile griji ce apasă pe sacrii mei umeri: puritatea Ecclesiei, puritatea credin-cioșilor, toate acestea pe mine mă privesc, căci la rândul meu sunt văzut de El (tot mai mult încep să cred asta). Și totuși...

Prin purtare de grijă a amicului Marcus Minucius, un tânăr și însuflețit presbiter pe nume Septimius Plasticus Sacrator, a redactat recent, cu deosebită pricepere, un ales volum intitulat *Viața Sfântului Renatus*, care mi-a fost remis chiar în săptămâna postpaschală.

Minucius mi-a explicat că mirabila scriere va fi păstrată până după moartea mea - calculată de un anume Dionysius, pentru finalul celui de al optsprezecelea lustru, deci mulțumitor - în tabulariul episcopal, pentru ca apoi cei ce vor fi atunci să o dea la vedere ca pe o probă papyrină a sacralității mele.

Am lecturat *Viața Sfântului Renatus* într-o singură noapte de trei ori și tot nu m-am putut sătura de frumusețea imaginii mele.

De pe acum mă întreb cutremurându-mă, cum am putut fi atât de bun, cum voi putea fi atât de bun pe cât îmi solicită această sacră scriere, pe viitor? Și astfel această mare plăcere a lecturării proprii mele existențe se transformă într-o imensitate oneroasă, obligându-mă ca încă multe zeci de ani să fiu cel puțin la fel de bun ca și până acum.

De data aceasta cred sincer că e o dumnezeiască punere la încercare a spiritului meu sfânt și a corpului meu.

Oare voi reuși prin puritatea puterii să mă înalț la solicitările sacrei mele biografii?

Cu siguranță am fost și voi fi afirmativ, chiar și atunci când multora li s-a părut - în mod eronat - că aș nega.

E atât de paradoxal ca la cumpăna vieții să-ți lecturezi deja sublima biografie, pe care apoi doar viitorimea o va avea, uluită de sacra-ți bunătate, ba chiar invidioasă, pe undeva, că nu a trăit acele timpuri de minunată purificare și înălțare a Cetății lui Dumnezeu.

Cu acordul autorului - i-am sugerat lui Minucius să și-l facă secretar, e un plăsmuitor fără egal al sacrului - îmi voi

extrage chiar acum câteva nobile fragmente din distinsu-i volum.

În primul rând introducerea este magnifică și merită consemnată:

Eu, umilul serv al sacrei Ecclesii, Septimius Plasticus Sacrator, aflat în profunzimile rugăciunii - sărbătoarea fiind cea a Creațiunii, a Nașterii lui Iesus - am auzit o voce venind de undeva, din infinituri celeste, ce mi s-a adresat astfel:

“Prezbitere Septimius, îmi place rugăciunea ta la Nașterea Fiului Meu și spre mai marea Mea glorie, dar stilul tău atât de sacru inspirat îmi e dator. S-a înfățișat la Mine, după o imensă lucrare de purificare a lumii și înălțare a Cetății Mele pe pământ, Sfântul vostru împărat și purtătorul de sacrament atlet al meu, Renatus.

M-a durut venirea lui căci e ca și cum brațul Meu drept s-ar fi sfârșit pe pământ. Pe de altă parte îl văd îmbătrânit de ani și slăbit de câtă bunătate a revărsat asupra lumii, în aproape un secol de viață terestră.

Va sta de acum în liniște între Mine și Fiul Meu.

Dar Renatus e trist, iar pentru aceasta am să te cert Septimius Plasticus, căci întreb, după ce s-a stins Dreapta-Mi pe pământ, nu merită oare trecuta-i viață o scriere măiestrită de cel pe care atât l-a ajutat, pentru ca toți cei deveniți prin grația ei mai buni, mai puri, să nu uite de ea...?”

În singurătatea oratoriului simțeam parcă justetea paternă a reproșului divin. Pe măsură ce scriam ziua, în timpul rugăciunilor nocturne auzeam aceeași voce a Tatălui spunându-mi:

“Faci bine Septimius, faci bine, iar Renatus te veghează cu sacra-i putere, căci îi ești tot mai plăcut.”

Mărturisesc încă o dată că acest fragment m-a dus în pragul extazului, deși mai sunt câteva pe care merită să le notez. Sincer să fiu, la început m-a cam mirat ideea amicului meu episcop, în sensul că tânărul presbiter Plasticus nu mi-a cerut nici un amănunt despre viața mea, pentru ca apoi să apară cu volumul gata scris.

Dar acum înțeleg: e atâta sacralitate în această scriere, încât datele terestre nu au nici o importanță pentru prezent, iar pentru viitor nici atât.

Notez în continuare frumosul capitol despre nașterea mea. E clar că distinsul Plasticus a cam furat din ecloga divinului Vergilius, dar a făcut-o atât de elegant și util, încât nu i se poate reproșa nimic (poate că dacă o făcea și în versuri, era mai aproape de sacralitatea mea, dar e doar o observație intimă, de ordin estetic):

*Venind și vârsta din urmă a profeției, prindea din nou
ființă a secolelor mare înșiruire. Se întorcea Fecioara și
stăpânirea Lui.*

*Din înaltul cer, noul urmaș era lăsat să se coboare.
Copilului ce stătea chiar să se nască, celui ce avea să încheie
veacul de fier, spre a înălța neamul Lui, aceleia virtuoaasă
Fecioară îi era ocrotitoare, căci stăpâna din nou al ei Fiu.*

*Chiar tatălui i-au spus creștinii adoratori că micuțul va
deveni podoaba secolului ce începe, și lunile mărețe vor merge
înainte, chiar el fiind conducător.*

*Iar de vor rămâne urme ale nelegiurii noastre,
neputincioase, vor elibera pământul de eterna-ngrozire.*

*El va primi a sfinților viață părându-le acelora a fi însuși
de-al lor, și lumea-ntreagă o va stăpâni prin părintești virtuți.*

*Vor fi însă și noi războaie, în fața Cetății Lui va sta vreun
nou rătăcitor, dar pe el nu-l va învinge nimeni.*

Sunt atât de impresionat... deși, totuși... prea seamănă cu Maro. Pe de altă parte nu are rost să-mi stric plăcerea momentului: se potrivește minunat, iar creștinii cei mulți cărora le va fi lecturată mirabila-mi viață, nu știu să-și parcurgă cu ochii nici Sacra Evanghelie, dară-mi-te divinele Bucolice, spre a sesiza sacrul plagiat.

Neapărat îmi notez fragmentul despre mine, cel dinainte de a deveni creștin, pentru că este admirabil construit:

Deja în al doilea lustru al vieții micuțul Sapiens își adevăra chemarea divină. Rostea sentințe asemenea lui Iesus, mai presus de înțelegerea celor din preajma sa și prezicea venirea unor timpuri în care purificarea îi va apropia pe oameni de sacralitate.

Chiar dacă încă nu știa cu totul, Sapiens viețuia deja întru grația divină. Celor ce îi ascultau cuvintele înțelepte, le dăruia (aproape) totul, iar pe cei care îl luau în derâdere îi consilia, cu mirabilă maturitate, să cugete mai adânc la cele spuse de el și la viitorul lor.

Fără să fi auzit încă vocea Fiului Celest, dar fiind el însuși coborât din cer, își revărsa razele bunătății - puerile încă - asupra tuturor celor ce erau cu el.

Pe ceilalți îi deplângea în mare durere, căci nefiind de partea lui în nevinovatele jocuri, nu-i puteau fi decât împotrivă.

Ajuns la vârsta bărbăției Sapiens deveni Sfântul Renuș, după o îndelungată noapte a luptei, repetându-se în fapt măreț îndumnezeita încercare a lui Iacobus.

Nu știu exact la ce se referă comparația din urmă, dar încerc să cred că vizează ceva magnific precum conciliul.

În fine, am mai selectat un capitol pe care îl rețin pentru că explică subtil îmbinarea dintre bunătatea sacră și viața-mi copleșită de-a dreptul de binefaceri și ani mulți:

Ajuns la o etate venerabilă, Sfântul Renatus cugeta la tot ceea ce făcuse până atunci în calitate de curator al Tatălui Celest, pe pământ, ca Dreaptă a Sa, ca Suprem Veghetor al Ecclesiei și divin inspirat constructor al Său.

Era fericit că reușise să înalțe o Cetate (cât un imperiu) a purității supreme, în care toți locuitorii ajunseseră prin el la conștiința grației divine: se muncea în pregnantă tăcere și exultau rugăciunile într-o nemăsurată zburdălnicie, spre mai marea glorie a lui Dumnezeu și a vicarului său terestru.

Era mulțumit și pentru că - deși cu greu - fusese în stare ca, în loc de aspre pedepse, să le ofere viața eternă celor ce nu au înțeles lucrarea lui, adevărind astfel că eroarea poate aduce după sine nebănuite recompense din partea conducătorului dumnezeiesc inspirat.

Simțindu-se deci împlinit în fericirea lucrării sale, Sfântul Renatus își înfrânse timiditatea și umilința - atât de specifice marilor bărbați întru sacralitate - și i se adresă Lui:

“Dumnezeul meu, am ostenit întru măreața construcție și tot nu știu dacă sunt bun.

Ți-am trimis atâtea suflete curate, dar nu știu dacă e de ajuns.

Te implor, poartă-ți ochii peste tot ce am făcut și, dacă îți este pe plac, cheamă-mă la Tine spre eterna-mi liniștire,,.

Dar Tatăl Atoateștiutor - singur cunoscător al planului divin, - îi răspunse Sfântului:

“Renatus, atlet al cugetării Mele, deși pe cei mai buni îi chem la dreapta Mea, va trebui să-ți înfrânezi rugăciunea. Cu toate că îmi e tare plăcut tot ce ai făcut spre mai marea-Mi glorie, tu ești atât de bun, încât în nemăsurata-Mi dărnicie - chiar dacă te doresc alături, spre binele ordinii cerești - am

cugetat că încă nu-i pot lipsi pe oameni de caritatea lucrării tale.

Rămâi deci încă, spre a fi glorificat de semenii tăi întru corp, căci spiritul tău viețuiește demult întru grația celestă.

Roagă-te și trudește, Renatus, și vei fi mai iubit pe pământ și mai așteptat în ceruri”.

Nu am cuvinte pentru acest Septimius Plasticus Sacror. E prea tânăr însă, așa că, dacă îmi supraviețuiește, s-ar putea să-i facă Ecclesiei surprize neplăcute, iar eu trebuie să mă gândesc la soarta ei și în posteritatea mea. Septimius va fi trimis în mod necesar către viața eternă. Îi va ține loc magnifica scriere.

Mai am într-adevăr multe de făcut spre perfecțiunea Cetății Lui.

.....
Sunt mulțumit că am depășit toate măruntele simțăminte umane. Ca amant al lumii cu care nu am murit însă odată, am devenit un Lar neutru, impersonal și singuratic, în fond un conducător perfect.

Un singur aspect mă mai deranjează în drumul meu către puritatea puterii: nemăsurata-mi plăcere în a scrie aceste însemnări.

În rest, EU NU (MAI) CRED (ÎN) NIMIC.

XII

VISUL SFÂNTULUI RENATUS

(ÎNSEMNARE APOCRIFĂ)

După măreața purificare pascală, am revenit împlinit în singurătatea oratoriului imperial.

M-am întins pe pardoseala de marmoră și am închis ochii. Aveam certitudinea că sunt tot mai aproape de puritatea pentru care mă străduiesc atât de mult.

Nu mai simțeam nimic lăuntric, dar vedeam mai clar ca oricând.

Lumina creștea tot mai mult, ajungând la strălucire. Deodată mi s-a arătat EL, Cel pe care îl luasem drept cauză supremă în tot ce am făcut. Era parcă mai bătrân decât mi L-aș fi imaginat eu și vădit nemulțumit.

M-a întrebat doar atât:

“Renatus, câți vei mai trimite la moarte și până când?”

Iar eu I-am răspuns:

“Mulți, Dumnezeul meu, tare mulți... până vom rămâne doar noi doi, iar atunci vom vedea: Care pe Care...?”

Cuprins

I. ÎNSEMNARE DESPRE VICTORIE.....	5
II. ÎNSEMNARE CU RUGĂCIUNE.....	9
III. ÎNSEMNARE LA MOARTEA LUI CADAVERINA...	14
IV. ÎNSEMNARE DESPRE PÂNTECUL DEȘERT.....	19
V. ÎNSEMNARE ACCIDENTIALĂ.....	43
VI. ÎNSEMNARE DESPRE CEI NEÎNSEMNAȚI.....	45
VII. ÎNSEMNĂRI DESPRE GRAȚIA MINCIUNII.....	55
VIII. ÎNSEMNARE DESPRE CARITATEA EGREGIEI...	62
IX. ÎNSEMNARE DESPRE DOUĂ LUCRURI BUNE.....	69
X. ÎNSEMNARE DESPRE O PROCESIUNE.....	75
XI. ÎNSEMNĂRI DIN <i>VIAȚA SFÂNTULUI RENATUS</i>	85
XII. VISUL SFÂNTULUI RENATUS (ÎNSEMNARE APOCRIFĂ.....	93

**Consilier editorial - Viorel Marineasa
Tehnoredactare - Attila Hizo
Imprimat la TIPOGRAFIA MARINEASA
Str. Mureş nr. 34, 1900 - Timișoara
Telefon: 056 - 183257**

**Cărțile Editurii Marineasa se pot comanda și pe Internet, la
adresa: www.cartea.ro**